

schamper

scham-per (bijvoeglijk naamwoord,
overtreffe trap: schamperst)

1 op minachtende of geringschattende wijze spottend
bijwoord; vergrotende trap: schamperder,

Diese Ausgabe:
TAAL & meer
Eerstegeneratie-
studenten aan het
woord
Le gouvernement
de Gand:
comment ça va?

?①ㄱ①ㄱㄴ①ㄴ⑤⑥①
?ㄴ⑧ㄴ②ㄴ③ ㄴㄴㄴ
?ㄱ①ㄴ①①?⑦⑨ㄱ①①
?????????

The Battle of
the Dialects:

ben je een zjèveroare
of een onnuuzeleire?

TRAD WIVES
Lijfeigenschap
is weer in.

autonomie is een no-go!

Oplage
3000 exemplaren op papier

Verschijnt driewekelijks tijdens het academiejaar.

Verantwoordelijke uitgever
Tailah Baert
Hoveniersberg 24, 9000
Gent

Druk
Graphius Gent
Traktaatweg 8
9041 Gent

Hoofdredacteur
Tailah Baert

Chef Cultuur
Emilie De Winne

Algemeen Coördinator
Robin Chan

Chef Wetenschap
Lune Schollaert

Chef Reclame & PR
Henri Ponnet

Chef Lay-out
Tailah Baert

Chef Sociale Media & PR
Joren Stox

Chef IT
Kernredactie

Chefs Maatschappij & Opinie
Tina Morthier & Jasper Mouton

Chef Eindredactie
Yana Rosé

Chef Universiteit
Joppe Frans

Chef Beeld
Sara Schelstraete

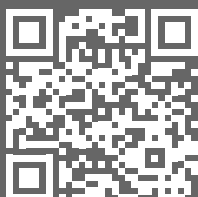
Redacteur
Nina "kornisjkonoaïn" De Neve, Henri "bredden"
Ponnet, Leone "zeem" Mattheus, Anaïs
"ruddekokke" Vanassche, Emilie "wellek?" De
Winne, Lune "muiledronken" Schollaert, Joppe
"frit kek" Frans, Robin "vree!" Chan, Zita-Luna De
Smaele, Tailah "pranilles" Baert, Bavo Bobelijn,
Yana "ge moe nie zo snakken wi" Rosé, Sara
Schelstraete, Jasper "tsiepmuile" Mouton, Ibe
"beirn" Braeckman, Louise "lutsepoepe" De Meyer

Medewerker
Marjan Janssens, Henri "tjoelie" Spriet, Mats
"houdoe en tabee" Cooper, Rune Stiens, Dina De
Saedeleer, Maria Mihut, Ophélie De Winter, Nina
Driessen

Beeld
Jakob De Smaele, Jasper Mouton, Sara
Schelstraete, Bavo Bobelijn, Yanne "biezebeize"
De Frenne, Ibe Braeckman, Robin Chan, Samuel
Bocken, Tailah Baert, Nina De Neve, Emilie De
Winne, Lieke Zuiderwijk, Yana Rosé

Eindredactie
*Joren "kerrekeweire" Stox, Robin Chan, Tailah
Baert, Yana Rosé, Leone Mattheus, Nina De Neve,
Jasper Mouton, Louise De Meyer, Emilie De Winne,
Henri Spriet, Ophélie De Winter, Lune Schollaert,
Mats Cooper, Joppe Frans, Anaïs Vanassche, Collin
"smoel" Cardon, Pieter Beirens, Samuel Bocken,
Hassia Souleymane, Yanne De Frenne, Rune Stiens,
Nina Driessen, Tina Morthier

Cover
Sara Schelstraete

CHECK ONZE WEBSITE!

Lezen is stom

DOOR TAILAH BAERT

Ik ben het beu, die sociale verwachting om een boekenmens te zijn. Vergeis je niet: ik lees veel. Kranten, academische teksten, Schamperartikels ... Ik lees alles opgeteld uren per dag. Laat mij in de weinige tijd die rest *brainrotten* met audiovisueel materiaal. Ik wil meer stimuli, meer prikkels, meer passief hersengespin.

Elke keer weer steekt datzelfde riedeltje op wanneer iemand een boek bovenhaalt. "Oh, wat ben je aan het lezen? Interessant!

Ik zal het op mijn boekenlijstje zetten."

Het interesseert me geen hol! Zwijg mij over je gelaagde vrouwelijke protagonist en verborgen betekenissen. De echte wereld vind ik zoveel boeiender dan eender welke

roman. Geschiedenis en actualiteit vormen samen het dikste plot ooit. Je vindt er voor ieder wat wils en bovendien ben je zelf een van de personages. Hoe cool is dat?!

Mijn goede voornemen met Nieuwjaar is om in 2025 geen boeken te lezen. Meer me-time, minder lezen. Lezen doe ik meestal toch ook een beetje voor anderen. Een intellectuele bewijsdrang waart rond in mijn geest. Al jaren zeg ik dat ik 'Le Deuxième Sexe' van **Simone de Beauvoir** heb gelezen, maar eigenlijk haakte ik halfweg af. 'Het verdriet van België' van **Hugo**

Claus staat enkel voor de sier op mijn boekenplank. Weg ermee! Vanaf nu verzet ik mij actief tegen de dictatuur van het geschreven woord.

Dat gezegd zijnde, in deze editie van *Schamper* kan je lezen over heel wat interessante onderwerpen. Voor spoilers over het plot van het nieuwe seizoen van 'de echte wereld' moet je op blz. 16 zijn. Daar kom je te weten wat de nieuwe Vlaamse overheid en het Gentse bestuur van plan zijn.

Laaf je aan simpeler vertier en ontdek hoe muziek huidorgasmes kan opwekken. Onze redacteur deelt op blz. 33 een playlist die haar in hogere stimulisferen brengt. Voor meer audiovisueel materiaal kan je je ook naar

Ufora begeven. Tenminste, als je proflesopnames online plaatst. Op blz. 6 schrijven we over de voor- en nadelen ervan.

Wie taalachterstand opliep door te weinig te lezen in zijn kindertijd kan op blz. 24 zijn kennis over dt-fouten bijspijkeren. We ontkrachten de mythe rond deze gevreesde regel zodat ook jij vanaf nu verzet kan bieden tegen de taalnazi's in je vriendengroep.

Met vriendelijke groedten,

Tailah, hoofdredacteur *Schamper*

“
**Mijn goede voornemen
met Nieuwjaar is
om in 2025 geen
boeken te lezen**

ONDERWIJS

- Op Vakverkenning // Studentenpreekbuis 4.
- In de spotlight: pioniersstudenten 5.
- Lesopnames 6.
- Opinie: academische opblaasknuppel 8.
- Update statuut GOG 9.
- Academische tijdschriften 10.

MAATSCHAPPIJ

- Open Boek: Erik Paredis 12.
- Opinie: veganisme 14.
- De effecten van 3 °C 15.
- Overzicht bestuursakkoorden 16.
- Spelletjespagina 19.

WETENSCHAP

- Genderneutrale voornaamwoorden 22.
- Feitenfluisteraar: dt-regels 24.
- Geheime oorlogstaal 25.
- Interview: Niels Planckaert 26.
- Proto-Indo-Europees 28.
- Dialecten in Vlaanderen 29.

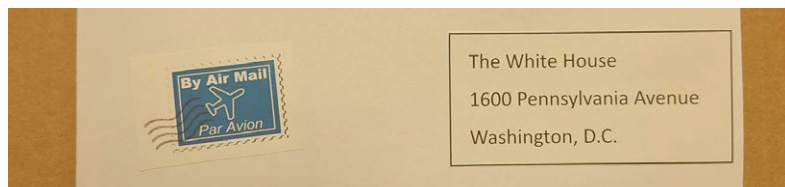

CULTUUR

- Tradwives: onschuldig of extreemrechts? 30.
- Ode aan alternatieve spellingswijzen 32.
- Cassettebandje 33.
- Interview: Valérie Tack 34.
- Kotcultuur: sfeer creëren 36.
- Cultuurkort: 'Fallout: New Vegas' 36.

SATIRE

- Fabeltjeskrant: brief aan Trump 38.
- Strip // Fakebook 39.

Droog, droger, droogst: fiscaal recht

Er zijn twee zekerheden in het leven: de belastingen en je buis voor fiscaal recht. Toch doen de lesgevers aan de Faculteit Recht en Criminologie een verdienstelijke poging om de materie aantrekkelijk te maken.

Slagen ze daarin? Neen. Dat ligt niet aan hen: van water kan je nu eenmaal geen zoetsappige chardonnay maken. Twaalf weken lang sleuren ze je door het kluwen van roerende voorheffingen, aftrekbare beroepskosten en heffingsgrondslagen. Handige info, maar hierbij zien ze wel de meest felbegeerde toepassing voor de gemiddelde, neoliberale rechtenstudent over het hoofd: hoe je die belastingen kunt ontduiken. De **Jean-Pierre Van Rossems**

in de aula blijven dus op hun honger zitten, de **Megan Desaevers** komen waarschijnlijk niet eens af. Het is niet de enige verwachting die niet ingelost wordt: een van de proffen heet **Bart Peeters**, maar heeft geen connecties met **Sinterklaas**.

Je rots in de branding is je codex, maar ook die laat je redelijk vroeg in het semester in de steek. De tekst is onleesbaar. Zelfs de zatte eerstejaarsstudent die om halfdrie 's nachts een lallende monoloog afsteekt in de Overpoort weet zich helderder uit te drukken dan het Wetboek Inkomstenbelastingen. Als klap op de vuurpijl drukken de genadeloze oefeningen je met je neus op je beperkte mathematische capaciteiten, al zijn die nog net goed genoeg om te weten dat je er met je 9/20 somber voor staat. Na het examen blijf je verward, gedesoriënteerd en kwetsbaar achter, maar weet je tenminste wel uiteindelijk hoe btw-carrousels werken. Het moge duidelijk zijn: restaurantkosten zijn dan misschien wel voor 69% aftrekbaar, maar toch zal fiscaal recht nooit sexy worden.

DE STUDENTENSPREEKBUIS

Studenten zijn geen koning

Niet zo lang geleden verscheen er een opiniestuk van **Jonathan Holslag** over de (slechte) staat van ons hoger onderwijs en het negatieve effect daarvan op onze democratie. Het opiniestuk haalde veel zaken aan waar ik het op zich eens mee was, tot Holslag plots over de studenten zelf begon. We zouden ons te veel als 'koningen' voelen.

Studenten zijn absoluut geen 'koning' van het onderwijsbeleid, anders zouden zaken zoals de harde knip er wellicht nooit zijn geweest. Er zijn gelukkig studentenvertegenwoordigers die een genuanceerde kijk hebben op wat mogelijk is op vlak van onderwijsbeleid, maar zij worden vaak gewoon genegeerd door proffen. En wat doen studenten dan? Nog kwader worden, en grijpen naar radicalere middelen. Dat kan dan in de vorm van een slechte studentenevaluatie of zelfs een protest.

De beste oplossing voor te mondige studenten? Met hen praten, dat is trouwens ook wat echte democraten doen.

DOOR JOPPE FRANS
BEELD: LIEKE ZUIDERWIJK

In de spotlight: eerstegeneratiestudenten

DOOR MATS COOPER
BEELD: JAKOB DE SMAELE

Een onderbelicht onderdeel van de studentenpopulatie zijn de eerstegeneratiestudenten, ook wel pioniersstudenten genoemd. Dit zijn studenten die als eerste van hun gezin hoger onderwijs volgen. Wie zijn deze studenten en waar lopen zij tegenaan?

EERSTEGENERATIESTUDENT ZIJN, HOE IS DAT?

Nina De Smedt, nu doctoraatsstudente in de politieke wetenschappen, is een van die eerstegeneratiestudenten. Zij leerde van de SID-in beurzen dat je als student les krijgt in grote aula's en dat het daarom belangrijk is om vrienden te maken. Zowel voor pioniersstudenten als in het algemeen bestaan daar goede initiatieven voor.

"Zelf kon ik makkelijk omgaan met deze nieuwe omgeving door het BaPS-weekend (introweekend voor eerstejaars, *red.*) en door de studentenvereniging Politeia", zegt de studente. Haar eerste maanden aan de UGent omschrijft ze als "een verrijking om de vrijheid te hebben om te plannen hoe je studeert." Het moeilijkste vond De Smedt thuis uitleggen hoe alles in elkaar zat, omdat het een totaal andere leefwereld was. Aan nieuwe pioniersstudenten zou ze willen meegeven dat je je goed moet omringen met ouderejaars. Daarnaast zijn goede vrienden binnen je richting ideaal, want je kan zo meesurfen op hun activiteiten.

IMPOSTERSYNDROME

In een artikel uit 2020 van *De Groene Amsterdammer* komt naar voren dat een aantal van deze stu-

denten zich in extreme gevallen vervreemd voelen van hun familie en last krijgen van het '*imposter syndrome*'. Daardoor krijg je het gevoel dat je ergens niet bij hoort en ben je bang om ooit 'door de mand' te vallen. Een deel van deze studenten ervaart hierdoor psychische problemen. Maar niet alle gevolgen zijn negatief: pioniersstu-

“
Een deel van deze
studenten ervaart
hierdoor psychische
problemen

denten kunnen hun eigen identiteitskapitaal tegenover het werkkapitaal van studenten uit een hoogopgeleid milieu zetten. Het idee van deze kapitaaltheorie, bedacht door sociaal pedagoog **Mick Matthys**, is dat sociale stijgers hun doorzettingsvermogen (identiteitskapitaal) inzetten om enige

achterstand aan andere soorten kapitaal te overbruggen.

ROLMODELLENPROGRAMMA

Voor pioniersstudenten heeft de UGent ook een rolmodellenprogramma. Hierin helpen studenten leerlingen aan het einde van het middelbaar om hun weg te vinden binnen het systeem. Het

is bedoeld om 'jongeren te prikkelen en te motiveren om een actief keuzeprocess te doorlopen'. Het programma is gericht op alle scholieren, maar voor de functie van rolmodel zoekt de organisatie ook naar studenten met een speciaal statuut, zoals studenten met een migratieachtergrond of eerstegeneratiestudenten.

Ariyana Omari, ex-rolmodel, geeft uitleg over de wer-

king: "We nodigen een middelbare school uit, waarop de leerlingen in verschillende groepjes worden verdeeld. We gebruiken diverse methodieken, zoals vragenquizen of spreuken. Per methodiek veranderen de rolmodellen van tafel." Zelf houdt ze warme herinneringen over aan haar deelname. "Ik was omringd door enthousiaste organisatoren waar ik tot vandaag contact mee heb. Ik heb ook leuke studenten mogen ontmoeten, die ik hopelijk warm kon maken om verder te studeren", aldus Ariyana.

'De UGent maakt de bewuste keuze

Je zit net neer in je eerste les en voor de vraag in je naar boven komt, wordt die al beantwoord: 'Er zijn geen lesopnames voor dit vak'. Hoe zit het eigenlijk met lesopnames aan de UGent? En wat zijn de voor- en nadelen?

RECHT OP LESOPNAMES?

Slecht nieuws voor fans van lesopnames: proffen zijn op dit moment niet verplicht om lesopnames te maken. Privacyredenen, praktische redenen of 'geen meerwaarde', er zijn verschillende argumenten waarom een prof de lessen niet opneemt. Studenten met een bijzonder statuut vormen hier een uitzondering op; zij kunnen via hun faciliteiten lesopnames vragen.

Het recht op lesopnames voor alle studenten is zeker ook geen radicaal idee; tijdens corona waren lesgevers verplicht om hun lessen op te nemen. In 2021 besliste de UGent, volgens de toenmalige Gentse Studentenraad (GSR) zonder de inspraak van studenten, om lesgevers niet meer te verplichten opnames ter beschikking te stellen.

“

Tijdens corona waren lesgevers verplicht om lesopnames beschikbaar te stellen aan de UGent

LESOPNAMES DÉ OPLOSSING?

Onder andere de GSR was in 2021 geen grote fan van de afschaffing van het recht op opnames. De GSR zag lesopnames als het ideale instrument om lessen in te halen wanneer je die om welke reden

dan ook niet kon bijwonen. Het orgaan legde ook de nadruk op het bijkomend nut voor studenten met een functiebeperking of werkstudenten die niet fysiek in de les geraken. Er werd ook verwezen naar het groeiende huisvestingsprobleem aan de UGent. Als iedereen immers aan lesopnames kan, is een kot niet per se nodig, luidde de redenering.

Door het jaar heen kunnen lesopnames ook een troef zijn voor de mentale gezondheid van studenten. Voor veel studenten zijn stress en prestatiedruk niet alleen aanwezig in hun studies, maar ook bij buitenschoolse activiteiten. In het leven van een ijverige student die wat buitenschoolse ervaringen wil opdoen, geven lesopnames wat meer ademruimte. En als het een

keer niet lukt om uit bed te komen, zorgen ze er ook voor dat je niet meteen je ziel moet verkopen voor notities van medestudenten.

OF MISSCHIEN TOCH NIET?

'Als ik lesopnames beschikbaar stel, loopt mijn aula leeg', zo klinkt het bij de proffen. Als je immers gezellig in je bed je college kan kijken, waarom zou je dan de lange tocht naar je campus overwegen?

Een lege aula is echter niet gewoon een klein deukje in het ego van de prof; het kan ook de job van de prof zelf moeilijker maken. In een volle aula kan een lesgever beter aanvoelen welke delen van de cursus moeilijker zijn. Als er veel mensen in de aula zitten, zal er ook altijd iemand zijn hand opsteken en vragen stellen. Daarnaast laat

om niet alle lessen op te nemen'

DOOR EMILIE DE WINNE, LUNE SCHOLLAERT, JOPPE FRANS & HENRI SPIET // BEELD: JASPER MOUTON

een aula met studenten meer 'interactieve' lesvormen en discussies toe, wat gewoon veel moeilijker of zelfs onmogelijk is als iedereen achter een scherm zit.

Naast de bezorgdheden van lesgevers, kunnen lesopnames ook een nadeel zijn voor studenten. In bepaalde opleidingen aan de UGent, zoals bijvoorbeeld geneeskunde, worden er overlappende lessen ingepland, aangezien 'je dat toch kan inhalen via lesopnames'. Dat kan ervoor zorgen dat je ineens als huiswerk verplicht drie uur aan les zelfstandig moet inhalen. Voor de uitstellers onder ons kan het ook een vals gevoel van veiligheid geven. Zo merk je een maand voor de blok dat je het hele semester moet inhalen.

Er zijn daarnaast ook voorstellen om de nadelen van lesopnames te mitigeren. Zo raadt de UGent proffen bijvoorbeeld aan om opnames slechts tot veertien dagen na

de les online beschikbaar te laten. Daarnaast is het ook mogelijk om lesopnames pas na de lesweken te publiceren. Op die manier kunnen ze de lessen niet vervangen, maar wel dienen als ondersteuning tijdens de blok. Voor studenten die de lessen niet kunnen bijwonen, helpt dit echter niet.

HOE LIGGEN DE KAARTEN NU?

De UGent maakt de bewuste keuze om niet alle lessen op te nemen en te streamen. Op die manier wil de universiteit voorkomen een online- of afstandsuniversiteit te worden waarbij studenten in wezen nooit meer op de campus hoeven te zijn. Ze grijpt hiervoor terug naar onderzoek dat uitwijst dat een mindere aanwezigheid in de lessen een negatieve impact heeft op studieresultaten. En hoewel de UGent erkent dat lesopnames een nuttig hulpmiddel kunnen zijn wanneer het als aanvulling en herhaling gebruikt wordt, acht ze het ook belangrijk dat studenten leren

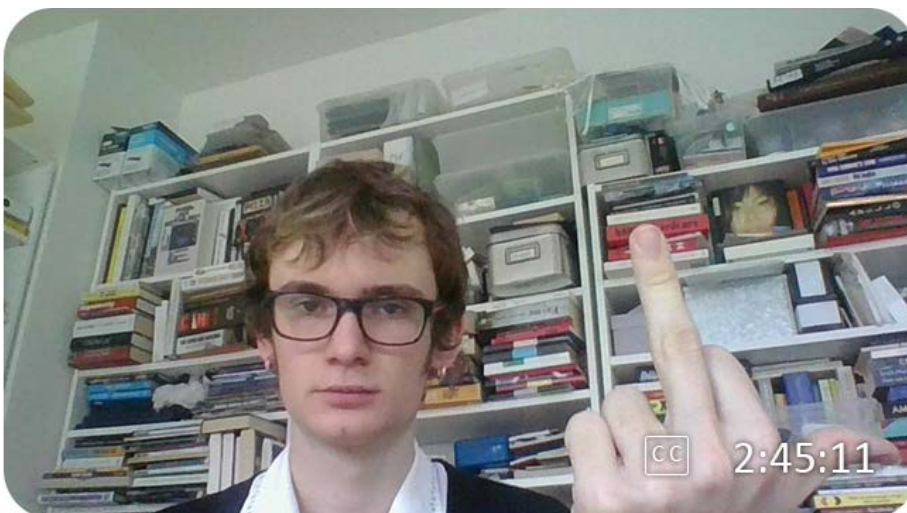
plannen, notities nemen en zich lange tijd concentreren.

“

De UGent wil geen online universiteit worden

Officieel heeft de GSR op dit moment geen standpunt tegenover lesopnames. De voorzitter, **Emiel Verbeeren**, vertelt dat de studentenraad desondanks in het algemeen voor het beschikbaar stellen van lesopnames is. Hij herhaalde daarbij dezelfde argumenten die de GSR maakte in 2021.

De UGent geeft ook aan op dit moment geen plannen te hebben om haar aanpak rond lesopnames te veranderen.

Fret Kak!!!

• 3 dagen geleden

Academische opblaasknuppel

DOOR ZITA-LUNA DE SMAELE
BEELD: ROBIN CHAN

"Twijfelen is menselijk", zeiden vrienden me toen ik deze zomer fulmineerde over mijn richting, chemie. Anderen keken raar op: de meeste mensen vinden het evident dat derdebachelorstudenten in een modeltraject hun studies ook graag doen.

Dit probleem begon al voor mijn inschrijving aan de UGent. Binnen de verwachtingen van mijn middelbare school waren er maar twee opties: geneeskunde of burgerlijk ingenieur. De keuze om exacte wetenschappen te gaan doen, was al een kleine daad van rebellie. Gek genoeg was het grootste tegenargument van de toenmalige leerkrachten het hoge startloon van een burgerlijk ingenieur, een goedkope reden.

Over andere mogelijkheden had ik nooit gehoord, laat staan dat ze een valabele optie waren. Het ergert me wel, de talenleerkrachten complimenteerden mijn schrijfstijl en inzet, maar dat talent moest dan maar een hobby blijven. Sommigen verklaarden richtingen zoals de rechten of de politieke wetenschappen tot 'de vuilbak'. Misschien is chemie de beste keuze geweest, maar neem mijn andere talenten en interesses ook serieus.

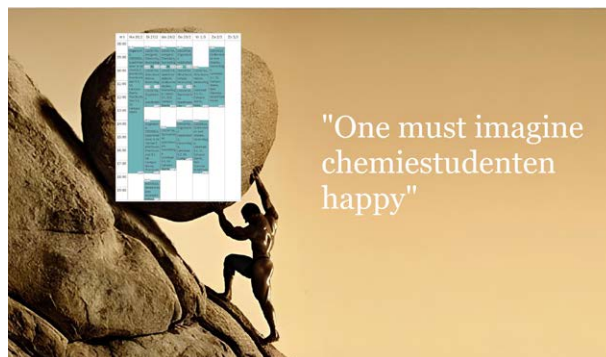
Waar ik tegenaan loop in mijn richting is niet uniek: de werklast is enorm hoog. Door mijn tijd bij *Schamper* en de GSR herken ik gelijkaardige trends in andere richtingen. De ettelijke laboverslagen die ik wekelijks schrijf zijn vergelijkbaar met de tientallen boeken die een student taal- en letterkunde moet analyseren. Dit soort vakken, en je vindt ze in nagenoeg iedere richting, zuigen studenten leeg van al hun energie en passie, voor slechts een handvol studiepunten. De 25 uur per week die ik eraan spendeer – oh ja, ik chronometreer ze – gaan niet naar mijn andere vakken. De boeken gaan pas open in de blok.

De koord waar ik op dans staat op breken, dit academiejaar doe ik een laatste gooi naar de chemicus diep in mezelf. Deze zomer contacteerde ik de verantwoordelijke professor voor de minor 'Interdisciplinaire verbreding' (lees: keuzevakken). Ze had de allures van een poortwachter. Na lang overtuigen liet ze me toe. Stel je nu voor, 15 studiepunten ongebreidelde vrijheid, ze zouden me misschien naar het hoofd stijgen. Toen ze mijn selectie zag, schoot ze in de lach. Braafjes had ik burgievakken over polymeren en textiel gekozen, maar mijn kleine verzet, Fashion and Textiles, was haar niet ontgaan.

“
Mijn argument dat maatschappelijke kennis over je onderzoeksveld ook belangrijk is, werd compleet afgeschoten

Opnieuw word ik geconfronteerd met de UGent-hiërarchie: je verlagen tot de kunstwetenschappen, ongehoord! Mijn argument dat maatschappelijke kennis over je onderzoeksveld ook belangrijk is, werd compleet afgeschoten. Kweek je zo geen vakidioten?

Schamper, de studentenraad en interessante vakken opnemen in creditcontract geven me meer voldoening als student dan mijn opleiding. Hoe lang houd ik die spreidstand vol?

Gedragcode grensoverschrijdend gedrag krijgt opknapbeurt

Op 3 oktober gaf de UGent de aanzet om haar begrippenapparaat over grensoverschrijdend gedrag in een nieuw jasje te steken. Dat strookte niet meer met recente decretale verplichtingen. Welke veranderingen liggen op tafel?

GEDRAGSWADDE?

De gedragscode van de UGent maakt deel uit van de ruimere UGent-codex en zet de krachtlijken uit voor relaties en interacties aan de universiteit. Die codex is voor zowel studenten als personeelsleden bindend. De laatste versie van de code dateert alweer van 2018. De UGent is nu volop bezig met een update.

WAT VERANDERT ER?

In het voorlopige ontwerp staan twee aanpassingen in de stellingen. Om te beginnen krijgt de notie van 'grensoverschrijdend gedrag' een iets ruimer toepassingsgebied. Hoewel machtsmisbruik en grensoverschrijdend gedrag in een universitaire context vaak in één adem genoemd worden, was er eerder enkel een onrechtstreek-

se verwijzing naar het begrip te vinden, namelijk de erkenning dat grensoverschrijdend gedrag een machtsonevenwicht als basis kan hebben. Daar komt nu verandering in. Machtsmisbruik wordt expliciet benoemd als een veruitwendiging van grensoverschrijdend gedrag.

Aanleiding is het decreet van 8 december 2023, waarin de Vlaamse decreetgever de Codex Hoger Onderwijs aanpast. De decreetgever voerde hierbij een aantal wijzigingen door in de decretale definities, die hogeronderwijsinstellingen ook moeten overnemen. De eerste nota van de Raad van Bestuur voegde daaraan toe dat de oude formulering negatieve repercussies kon hebben, met name voor de doorverwijfsfunctie van vertrouwenspersonen.

Opvallend is dat er hierbij ook aandacht gaat naar wat de nota van de Raad van Bestuur 'economisch machtsmisbruik' noemt: het financieel afhankelijk maken van personen door hen de toegang tot of het gebruik van financiële middelen te belemmeren of ontzeggen. Door dit op te nemen, gaat de UGent verder dan wat decretaal verplicht wordt.

Daarnaast zal de vroegere paragraaf 3, waarin stond dat grensoverschrijdend gedrag en persoonlijke perceptie onlosmakelijk met

elkaar verbonden zijn, naar alle waarschijnlijkheid verdwijnen. Eén betrokken stuver liet ons alvast weten sceptisch te staan tegenover de mogelijke schrapping: "Door te erkennen dat grensoverschrijdend gedrag een subjectieve ervaring is, worden mensen aangemoedigd om het te melden als ze het ervaren. Het werkt drempelverlagend."

“

Machtsmisbruik wordt expliciet benoemd als een veruitwendiging van grensoverschrijdend gedrag

Tegelijk is het niet zo dat de aandacht voor de subjectieve beleving hierdoor volledig uit de code verdwijnt. Paragraaf 2 stelt nog altijd duidelijk dat iedereen individuele, persoonlijke grenzen heeft, en die van de een niet per se dezelfde zijn als die van de ander.

ONDER VOORBEHOUD

Voorlopig is het ontwerp een eerste keer langs de Raad van Bestuur en de GSR gepasseerd. Laatstgenoemde heeft het voorstel in grote lijnen ondersteund. Eind december beslist de Raad definitief. Aan de besproken veranderingen zal er dus ongetwijfeld nog wat gesleuteld worden. Ze zijn nog niet definitief.

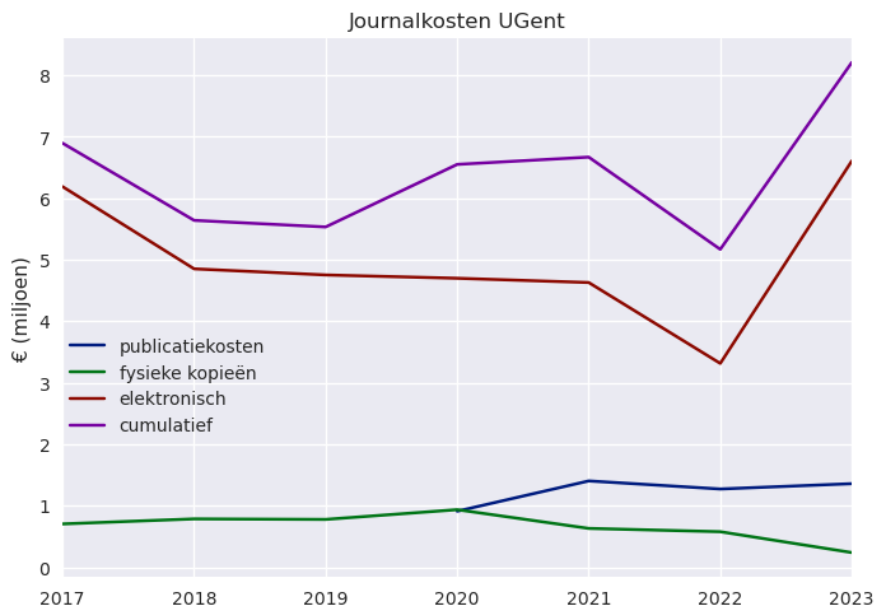
DE GREEP VAN ACADEMISCHE TIJDSCHRIFTEN OP KENNIS

DOOR ROBIN CHAN & JOPPE FRANS // BEELD: JASPER MOUTON

Uitgevers van academische tijdschriften draaien jaarlijks miljarden euro's winst omdat mensen zich blauw betalen om enkele artikels te lezen. Aan de UGent krijg je gelukkig gratis toegang tot sommige tijdschriften, maar ook dat heeft zijn kost.

STAND VAN ZAKEN

De uitgaven van de UGent aan de abonnementen op tijdschriften zijn aanzienlijk aan het stijgen. In het jaar 2022 gaf de universiteit iets meer dan 5 miljoen euro aan abonnementen uit. In 2023 steeg dit echter naar iets meer dan 8 miljoen euro. "De zogenaamde 'serials crisis', waarbij abonnementskosten voor wetenschappelijke tijdschriften veel sneller stijgen dan de beschikbare bibliotheekbudgetten, gaat eigenlijk al enkele decennia mee", vertelt de UGent ons. "Om die stijgingen te temperen, sluit de universiteitsbibliotheek van de UGent contracten voor meerde-

Een goede miljoen euro van het totaalbudget werd uitgegeven aan publicatiekosten. Hieronder vallen bijvoorbeeld de APC's (*Article Processing Charges*). Dit is de prijs die een tijdschrift vraagt om een artikel te publiceren.

Veelal is het wel de onderzoeker die deze prijs betaalt, niet de onderzoeksinstelling, wat het zeer moeilijk kan maken voor kleine onderzoeksgroepen om hun werk in kwaliteitstijdschriften gepubliceerd te krijgen. Deze prijzen kunnen oplopen tot enkele honderden euro's. Voor de prestigieuze tijdschriften gaat dit zelfs tot in de duizenden euro's.

Als een artikel door een tijdschrift wordt geaccepteerd, en er typisch

ook een smak geld is neergelegd, moet het artikel het peer-reviewproces doorgaan. Hierbij lezen andere experts het werk na, maar hier worden ze nauwelijks of zelfs niet voor vergoed. Op het einde van de rit mag de lezer dan nog eens zijn portefeuille legen om het artikel te lezen.

EEN MONOPOLIE OP KENNIS

Als dit hele systeem zo duur is, waarom werken we er dan mee samen? Het grootste deel van de academische uitgeverijen zijn in de handen van een zevental grote spelers, zoals bijvoorbeeld Elsevier, Wiley of Springer. Ze kunnen dus in principe het hele systeem naar hun hand zetten, en dat doen ze ook. Aangezien deze uitgeverijen ook nog eens over grenzen heen

“

In 2023 gaf de UGent meer dan 8 miljoen euro uit aan abonnementen

re jaren af, met als streefdoel een stijging tussen 1,5% en 3%. Dat lukt vaak, maar niet altijd."

WAAROM KOST DIT ZOVEEL?

Het grootste deel van de uitgaven gaat naar de elektronische abonnementen van deze tijdschriften.

werken, is het moeilijk om er als individueel land iets aan te kunnen veranderen. Er zijn echter wel pogingen op het Europese niveau om hier iets aan te doen. Tegelijk blijft het moeilijk om deze gerenommeerde tijdschriften ervan te overtuigen om hun volledige verdienmodel te veranderen, en uiteraard lobbyen ze tegen verandering.

We kunnen ons de vraag stellen of dit verdienmodel wel ethisch verantwoord is. Het meeste onderzoek aan onze universiteiten wordt financieel gesteund met belastinggeld van de overheid. Hebben de belastingbetalers dan ook geen recht om dit onderzoek te kunnen lezen? Daarnaast zorgen de enorme hoge kosten ervoor dat kleinere onderzoeksgroepen of universiteiten meer moeite hebben om hun kennis te delen met de bredere wetenschappelijke wereld.

DE IMPACTFACTOR

Daarnaast is er ook nog de impactfactor: een cijfer dat de kwaliteit van een tijdschrift kwantificeert. Dit is geen goed meetmiddel voor de kwaliteit van een individueel artikel, aangezien dit op basis van het aantal citaties wordt berekend. Meestal zal een tijdschrift echter heel veel artikels met weinig citaties hebben en slechts enkele met heel veel citaties, die het gemiddelde sterk naar omhoog trekken. Dit gecombineerd met het feit dat impactfactoren sterk variabel zijn – omdat ze berekend worden op basis van de citaties van de afgelopen twee jaar – maakt van de impactfactor een ondermaats kwaliteitslabel.

Als je als onderzoeker wil dat je onderzoek gelezen wordt of fondsen krijgt, moet je vaak toch met deze impactfactor rekening houden. Als je niet in de 'beste' academische tijdschriften staat, is de kans immers kleiner dat je als onderzoeker 'gevonden' wordt.

OPEN ACCESS

De laatste jaren wordt er veel ingezet op *Open Access* (OA). Tijdschriften hebben hier een uiteenlopende aanpak voor. Zo heb je bijvoorbeeld 'Gold OA'-tijdschriften waarbij er als lezer geen abonnementskosten zijn, maar de auteur wel de APC dekt.

Anderen kiezen voor hybride OA. Hierbij kan je als auteur kiezen om jouw artikel in een tijdschrift met abonnement toch vrij beschikbaar

te maken door de APC te betalen. Toch gebeurt het dat tijdschriften zeer hoge APC's aanrekenen om een artikel open access te maken, om het vervolgens alsnog achter een betaalmuur te zetten voor de

“

Het grootste deel van de academische uitgeverijen zijn in de handen van een zevental grote spelers

lezers. Zo tweemaal de kassa voor-schotelen wordt *'double dipping'* genoemd. Er bestaat ook 'Diamond/Platinum OA'. Hierbij betaalt noch de auteur, noch de lezer voor de artikels. Meestal zijn dit projecten die steunen op academische vrijwilligers.

Het komt ook voor dat vroege versies van de paper op een publieke database terechtkomen. Dit wordt 'Green OA' genoemd. Veelal gaat het hier om *preprints* van artikels en zijn ze dus nog niet peer-revied. In de fysica wordt nagenoeg elk artikel gepubliceerd op de publieke database arXiv. Dit is zodanig verweven met de publicatiecultuur in dit vakgebied dat er vaak gelinkt wordt naar de arXiv-artikels in plaats van de website van de uitgever. Tijdens COVID kwamen *preprints* bovendien vaker voor, om sneller wetenschappelijke resultaten te delen in de medische wereld. Dit is ook overgewaaid naar andere disciplines.

De UGent zet zowel in op 'Green OA' als 'Diamond OA'.

De sleutel tot een geslaagde paper

Mark Engelschenaam

9032 Toegangen | 365 Citaties

Abstract

Dit artikel is betalend

krijg toegang tot dit artikel

vanaf €999.99

NU BETALEN!

INTERVIEW MET ERIK PAREDIS

DOOR JASPER MOUTON, TAILAH BAERT,
JOREN STOX & LOUISE DE MEYER

De COP in Bakoe, Azerbeidzjan is voorbij. De president van het gastland prees fossiele brandstoffen als een "godsgeschenk", waarop Frankrijk zijn diplomaten terugriep. Ook de Taliban nam deel. Professor duurzaamheid Erik Paredis geeft zijn mening.

Is het volgens u beter om landen zoals Azerbeidzjan te boycotten of moeten we ermee aan tafel gaan?

"Daar is geen duidelijke ja of nee op. Je zit met een wereldwijd probleem. We hebben geprobeerd om er een internationale structuur rond te creëren vanaf het begin van de jaren 90 en dat is ook absoluut nodig. Je hebt een permanente onderhandelingsstructuur nodig die je verder helpt. En die werkt volgens de typische VN-regels, zoals consensus onder de leden. Vaak gaat besluitvorming daardoor traag en niet zo ver als het zou moeten gaan. Dat heeft anderzijds ook voordelen, bijvoorbeeld qua legitimiteit."

"Ik vrees dat dit het beste is dat we momenteel ter beschikking hebben. Er zijn binnen die onderhandelingsstructuur afspraken over hoe het voorzitterschap onder

“

"Als we landen in het Zuiden niet gaan helpen, gaan we de gevolgen hier ook merken"

landen verdeeld wordt. Er wordt afgewisseld tussen regio's, zodat bijvoorbeeld Europa niet altijd de voorzitter is. Dat is eigenlijk logisch. Helaas kom je nu een aantal jaren na elkaar tot de vaststelling dat er redelijk problematische voorzitters zijn. Wanneer landen met een gro-

te diplomatieke traditie het voorzitterschap krijgen, worden soms wel doorbraken gerealiseerd. Dat zag je op de COP van Parijs en die van Glasgow. Dat zijn belangrijke momenten geweest."

"*Mitigation* (vermindering van uitstoot, *red.*) was een belangrijk thema tijdens de beginjaren van klimaatoverleg. Voor een stuk terecht uiteraard, want als we niet minder gaan uitstoten, dan komen we gegarandeerd in de problemen. *Adaptation* is langzaam maar belangrijker geworden. Je ziet het nu wereldwijd gebeuren: we moeten ons aanpassen aan klimaatverandering. In de loop van de tijd is financiering meer en meer op de voorgrond gekomen. In de beginperiode waren het de industrielanden die het voortouw moesten nemen. Ondertussen is er nog een vierde thema bijgekomen, namelijk *loss and damage*."

"Er is ondertussen enorme schade aangericht, en de verliezen zijn het grootst in het Zuiden. Er zijn middelen nodig om dat te compenseren. Waarom is dat belangrijk? Omdat de uitstoot in het Zuiden ook sterk aan het groeien is. Als je klimaatverandering onder controle wil krijgen, dan is er enorm veel geld nodig. Natuurlijk kan Europa dat niet allemaal zelf gaan financieren, maar het is ook in ons eigen voordeel om daar een serieu-

je niet op een ernstige manier over CO₂-reductie praten"

ze bijdrage aan te leveren. We zijn zelf relatief oké bezig, maar als we landen in het Zuiden niet gaan helpen om die sprong ook te maken, dan gaan we de gevolgen hier ook merken. Het zou een verstandige optie zijn voor Europa om daar zwaar mee in te investeren."

Moet de Taliban welkom zijn, of moeten we elke kans grijpen om hun mensenrechtenschendingen aan te kaarten?

"Ik denk dat je de opportuniteit moet grijpen om dat aan te kaarten. In dit geval kan je niet met hen op een ernstige manier over CO₂-reductie praten. Je zit natuurlijk in een internationaal systeem waar je met alle landen onderhandelt. Je kan gaan besluiten dat er landen zijn die je niet zomaar tot dit soort onderhandelingen kan toelaten, maar waar trek je dan de grens? Dan zit je in een geopolitiek spel met landen die er al dan

niet bij mogen zijn, ook al vinden daar ook serieuze mensenrechtenschendingen plaats. Laten we het over Israël hebben. Daar wordt een genocide uitgevoerd."

"Kan je met een land onderhandelen over CO₂ als er ondertussen een genocide bezig is? Ik ben blij dat ik die beslissingen niet moet nemen, maar landen zoals Israël en Afghanistan zetten zich buiten de internationale orde. Zij leggen elke

“
"Kan je met een land onderhandelen over CO₂ als er ondertussen een genocide bezig is?"

internationale afspraak naast zich neer. Die toelaten om te onderhandelen over CO₂-uitstoot is een bizar verhaal. Het is blijkbaar veel moeilijker om Israël uit te sluiten uit de

internationale orde. Voor de twee landen geldt dat ze zich met alles wat ze doen buiten die orde zetten, maar toch laten we het ene land toe en het andere niet. Of willen we het ene land wel en het andere niet. Dus er spelen heel andere factoren mee dan enkel dat."

In het Vlaams regeerakkoord staat dat 50% van de verplaatsingen tegen 2030 duurzaam moeten zijn. Volstaat dit?

"Als de staat '50% duurzaam' zegt, is de vraag natuurlijk wat men daarmee bedoelt. Je kan het klimaatvraagstuk niet eng bekijken. Vervoer en transport gaat over meer dan enkel klimaat. Het gaat over ruimtelijke planning en over leefbaarheid in steden en langs steenwegen. Daar zit bovendien een groot materialenvraagstuk achter. Maar als we louter de CO₂-uitstoot van transport reduceren, dan zitten we volgens mij niet goed. Het personenvervoer blijft jaar na jaar toenemen."

"Er is nog geen grote overschakeling naar elektrisch, hoewel dat ook niet alles zal oplossen. Er is ook geen grote overschakeling naar andere vervoersmodi, zoals openbaar vervoer of de fiets. Daar zit wel wat beweging in, maar dat is allemaal niet spectaculair. Er zal een veel grotere inspanning moeten gebeuren dan wat nu het geval is. Dat gaat dan over veel grotere investeringen in openbaar vervoer. Investerings in De Lijn werden de afgelopen jaren afgebouwd. Op die manier haal je natuurlijk nooit je doelstellingen."

Veganistisch zijn doe je niet enkel voor jezelf

DOOR SARA SCHELSTRAETE
BEELD: NICO SCHATS

Veganisme is uit, bedreigde diersoorten eten is in. Althans, dat is wat enkele beroemdheden, *fitness coaches* en zelfverklaarde *health professionals* op sociale media verkondigen.

Het woord vegan is al enkele jaren niet weg te denken uit de fitness- en dieetcultuur, zowel op sociale media als offline. Nu lijkt daar echter verandering in te komen: internationale sterren zoals **Lizzo**, maar ook enkele Vlaamse influencers, laten trots aan hun volgers weten dat ze van het veganistische dieet zijn afgestapt. Veel van deze ex-veganisten beweren nu ten stelligste dat je lichaam dagelijks vlees of vis nodig heeft om gezond te blijven en dat je niet gebalanceerd kan leven zonder dode dieren op je bord. Was het veganisme dan slechts een trend?

Concreet ziet het Nieuwe Gezond er als volgt uit: twee blikken sardienen verorberen in de plaats van een vieruurtje, tonijn over elke maaltijd strooien alsof het geen bedreigde diersoort is en zelfs brokken rauwe lever eten. 'Waarom zou je in godsnaam zo'n dieet volgen?', vraagt de lezer zich af. Laat me je verlichten: om je *hormone imbalance* te verbeteren, je *skin issues* op te lossen en je *gut health* helemaal op punt te zetten, natuurlijk. Als de verschrikkelijke mengelmoe van Nederlandse en verbasterde Engelse woorden je tenen nog niet doet krommen, dan doet het doorgedreven egocentrisme van de coaches in kwestie dat wel.

Ik leefde tot voor kort namelijk in de zalige waan dat mensen die voor een veganistisch dieet kiezen niet enkel met zichzelf begaan zijn, maar ook met

de wereld rondom hen. De meeste veganisten en vegetariërs die ik ken, volgen hun dieet vanwege ecologische redenen, wat niet onlogisch is met de prangende dreiging van de klimaatopwarming in het achterhoofd. Nu wordt op pijnlijke wijze duidelijk dat dat niet voor iedereen geldt. Als we de *health influencers* mogen geloven, moeten we vooral doen en eten wat ons gelukkig maakt, zonder aandacht te besteden aan wat er buiten onze bubbel gaande is. Prioritair en van levensbelang is volgens hen je eigen slanke figuur en je eigen *balance*, wat dat ook moge zijn. Zo'n boodschap is een slag in het gezicht van iedere jongere die nog enigszins een toekomst wil opbouwen en bij uitbreiding iedereen die zich zorgen maakt over de opwarming van de aarde.

“
Was het veganisme
dan slechts een trend?”

Naast de nefaste impact van dit nieuwe dieet op het milieu, heeft deze content ongetwijfeld ook negatieve gevolgen voor de meisjes en vrouwen die het door hun strot geramd krijgen. Dieetcultuur blijft zichzelf tot vervelens toe heruitvinden, een proces waarbij er af en toe misselijkmakende aberraties het licht zien, zoals ook nu het geval is. Ik weet niet wie er nood had aan nog maar eens een sociale mediafiguur die ons vertelt dat we '95 procent van de tijd gezond moeten eten' en 'de andere vijf procent wel eens mogen zondigen', maar ik ben het alleszins niet geweest. Zeker niet als 'gezonder eten' inhoudt dat ik vanaf nu grotendeels op rauwe lever zou moeten leven.

Het Akkoord van Parijs ligt dood in het water, wij straks ook?

DOOR RUNE STIENS & ROBIN CHAN // BEELD: SAMUEL BOCKEN

Het Vlaamse regeerakkoord steunt “voluit het akkoord van Parijs”, waarin 195 landen beloven de opwarming van de aarde tot 1,5 graden te beperken tegen 2100. We lijken dit punt echter al bereikt te hebben en we stevenen zelfs af op 3 graden.

De toekomst ziet er niet zo rooskleurig uit. De herverkiezing van een klimaatontkenner in de Verenigde Staten lijkt het klimaatakkoord de definitieve doodsteek toe te dienen en hier in Europa lijkt het thema grotendeels naar de achtergrond te zijn verdwenen, al doet menig natuurramp de discussie altijd even opnieuw oplaaien. Nochtans zijn de gevolgen niet te overzien, en moeten we niet vandaag, niet morgen, maar gisteren handelen. Spijtig genoeg behoort tijdreizen niet tot onze technologische mogelijkheden, dus zullen we eens kijken naar wat een stijging van 3 graden inhoudt.

procent van het water bruikbaar is. Oorlogen om water staan in het vooruitzicht, waarbij één dam een heel land op de knieën zal kunnen krijgen. Dergelijke geopolitieke

ten kunnen niet evolueren op 200 jaar. Ook mensen lijden onder het klimaat, ondanks onze vindingrijkheid, die wij overigens niet aanwenden om onze existentiële bedreigingen op te lossen.

En dat brengt ons tot de stijging van de zeespiegel. Zelfs een stijging van minder dan één meter kan laaggelegen gebieden en kuststeden onder water zetten, en miljoenen mensen op de vlucht doen slaan in een wereld waar mensen hun steeds onherbergzamer wordende thuislanden ontvluchten. Bij 3 graden zou de zeespiegel met zelfs 5 meter kunnen stijgen. Hierdoor zal Gent niet het nieuwe Oostende worden,

HET EFFECT VAN 3 GRADEN

Om te beginnen zullen de woestijnen zich uitbreiden en hun omgeving onbewoonbaar maken. De plekken op aarde die nu al warm zijn, zullen alleen nog maar heter worden. In heel wat gebieden zullen de temperaturen onhoudbaar worden. In andere gevallen zullen extreme regenbuien landbouw onmogelijk maken, met hongersnoden van ongeziene schaal tot gevolg.

Hogere temperaturen houden een hoger waterverbruik in, en dat op een planeet waar om en bij de 3

“
Gent zal niet Oostende worden, maar eerder Atlantis

spanningen zien we bijvoorbeeld nu al tussen Egypte en Ethiopië.

Om nog maar te zwijgen over de impact op ons ecosysteem en de biodiversiteit. Bijen, cruciaal voor onze voedselproductie, zullen bij bosjes neervallen, en zij niet alleen. Wie denkt dat dieren zich kunnen aanpassen, heeft het mis. Diersoor-

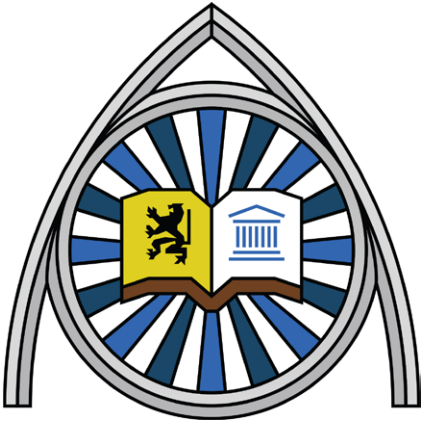
maar eerder het nieuwe Atlantis, samen met plaatsen als Brugge, Antwerpen, Shanghai en geheel West-Nederland. Klimaatvluchtelingen zullen onze inmiddels wankelende samenleving dermate onder druk zetten dat een ineenstorting niet ondenkbaar wordt. De aanpassing aan het nieuwe klimaat zal uiteindelijk zo zwaar worden voor de economie dat iedereen zal verarmen, behalve de allerrijksten. Orkanen zullen de mensheid niet uitroeien; hongersnoden, oorlogen en waterschaarste doen dat wel in hun plaats.

Vergroening en vervlaamsing: bestu

Vooruit, CD&V en N-VA zijn bijna twee maanden aan de bak in Vlaanderen. Nu kan de Gentse ploeg, bestaande uit de paarse stadslijst Voor Gent en Groen, ook beginnen met besturen. *Schamper* nam de akkoorden van beide bestuursniveaus door en haalde de interessante punten voor studenten eruit.

ONDERWIJS

Onderwijs is een kernbevoegdheid van de Vlaamse regering. **Zuhair Demir** (N-VA) kon de burgemeesterssjerp van Genk niet binnenhalen, en blijft aan als bevoegd minister. **Melissa Depraetere** (Vooruit), is onder andere bevoegd voor jeugd. **Evita Willaert** (Groen) wordt de Gentse schepen van onderwijs en jeugd.

De focus van het Vlaams akkoord ligt heel sterk op Nederlands taalgebruik. Zo mag elke schoolleerkracht taalgebruik evalueren. Daarnaast zal het onderwijsbeleid zo veel mogelijk gericht zijn op de noden van de jobmarkt. De aanvraag voor een uitzondering op de equivalentievoorwaarde, die stelt dat elke anderstalige opleiding in Vlaanderen ook een Nederlandstalig alternatief moet hebben, wordt geschrapt. Het doel is om meer Nederlandstalige opleidingen te hebben en die op hetzelfde niveau te krijgen als de Engelstalige. De Vlaamse overheid wil financieel tussenkomen voor niet-Europese uitwisselingsstudenten, zolang zij

niet meer dan 2% van de totale studentenpopulatie bedragen. Universiteiten en hogescholen zullen zelf moeten opdraaien voor elke student van buiten de Europese Economische Ruimte.

Starttoetsen moeten in Vlaanderen de norm worden. Dit is een verplichte ijkingsstoets. Wie hiervoor buist mag aan een richting beginnen, maar moet een remediëringstraject volgen. Als de student na een jaar remediëring opnieuw buist, is het *over and out*. De Fayatbeurzen blijven wel bestaan en een systeem van micro-credentials moet levenslang leren aanmoedigen.

De Vlaamse regering vraagt aan universiteiten en hogescholen om geaggregeerde data over het studiesucces van al hun studenten openbaar beschikbaar te maken om zo meer inzicht te krijgen over de huidige toestand van het hoger onderwijs.

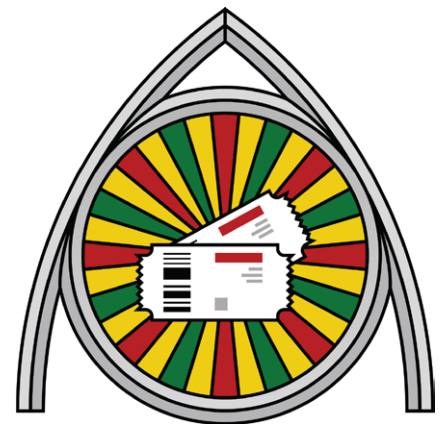
In Gent wordt het gratis sociaal tolken en vertalen in het onderwijs verdergezet. De stad zal ook onderzoeken hoe grensoverschrijdend gedrag het best gesignaleerd kan worden. Maar ook in Gent ontbreekt de nadruk op het Nederlands niet. De stad wil immers specifiek voor het Nederlands het onderwijsniveau opkrikken. In samenwerking met andere VOKA en Unizo wil de stad ondernemerschap tot slot hoog op

de agenda van het hoger onderwijs zetten.

JEUGD EN CULTUUR

Caroline Gennez (Vooruit) en Melissa Depraetere zijn de nieuwe ministers voor respectievelijk Cultuur en Jeugd.

De culturele plannen van de nieuwe Vlaamse regering kennen een centraal thema: de Vlaamse identiteit. De openbare omroep dient hier een facilitator in te zijn, en moet, net als het onderwijs, het gemeenschapsgevoel tot de burger brengen. Ook in Gent zal het stadsbestuur op de Vlaamse feestdag een viering organiseren, een overblijfsel van het eerdere akkoord tussen Voor Gent en N-VA. Dit akkoord werd door de leden van Vooruit weggestemd.

De VRT moet "meer dan ooit focus op haar publieke opdracht", aldus het Vlaams akkoord. Dit slaat op gemeenschapsvorming, pluralisme, en de gaten opvullen die de privé-zenders achterlaten. Zo moet

Cursusplannen in Vlaanderen en Gent

DOOR DINA DE SAEDELEER, JASPER MOUTON & MARIA MIHUT

de VRT meer aandacht schenken aan de sporten die bij private omroepen minder aan bod komen. De openbare omroep zal ook specifieke aandacht moeten besteden aan jongeren, ouderen, mensen met een buitenlandse achtergrond en mindervaliden. Het gebruik van standaardtaal op de openbare omroep is van het hoogste belang.

“

Starttoetsen moeten in Vlaanderen de norm worden

Op Vlaams niveau wordt er aan een masterplan gesleuteld rond kampplaatsen en jeugdherbergen, om zo het jeugdtoerisme te stimuleren. Vlaanderen wil jeugdwerkers ook verplichten om hun strafblad in te dienen.

In Gent blijft de UITPAS behouden, een voordeelkaart voor vrijetijdsbesteding die studenten ook kunnen gebruiken, inclusief sociale tarieven. De stad wil hiermee experimenteren met een betaal-wat-je-kan principe.

Ook voor de bestaande cultuurplekken verandert er een en

ander. De recent overgekochte Cinema Rex moet haar invulling in een concreet plan gieten; het S.M.A.K. en het plein ervoor worden verbouwd.

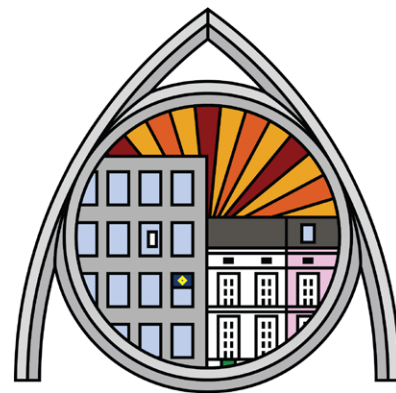
Het huidige beleid omtrent het Gentse nachtleven wordt voortgezet en uitgebreid. Hiervoor zal de *nightlife council* opnieuw geraadpleegd worden. Die bestaat uit vertegenwoordigers uit de sector, experts en twee horeca- en nightlifecoaches. Er zal een actieplan opgesteld worden over safe spaces, en in de Overpoort blijft de stad infocoaches voorzien. Shuttles en fietstaxi's kunnen in de toekomst misschien ingezet worden om openbaar vervoer beter op het nachtleven af te stemmen. Hier zal nog mee geëxperimenteerd worden. Misschien reis je binnenkort dus in een tuktuk naar de Chinastraat, als die tegen dan niet moet wijken voor nieuwbouw zoals gepland in het huidige RUP. De regels rond geluidsoverlast zullen aangepast worden om deze problematiek verder te beperken.

Nog goed nieuws: de Gentse Feesten blijven gratis!

WONEN

Prijzen voor koten, appartementen en huizen swingen de laatste jaren de pan uit. Daarbovenop komt de problematiek van verharding en de onpopulariteit van hoogbouw. Melissa Depraetere neemt ook deze portefeuille in handen bij de Vlaamse regering. In Gent staat **Filip**

Watteeuw (Groen) in voor drie jaar, waarna hij wordt vervangen door **Burak Nalli** (Voor Gent, socialisten).

Het belang van betaalbare huisvesting, ook voor studenten, wordt opnieuw benadrukt op Vlaams niveau. Het beleid richt zich op het vergroten van het aantal betaalbare studentenkamers door samenwerkingen met universiteiten en hogescholen. Het aantal beschikbare

“

Vlaanderen wil jeugdwerkers verplichten om hun strafblad in te dienen

studentenkamers zal worden verhoogd omdat het beleid ter ondersteuning van aanbodcreatie wordt voortgezet.

Ook Gent zal nauwer samenwerken met de hogeronderwijsinstellingen om "Gent, studentenstad, samen vorm te geven",

aldus het Gentse bestuursakkoord. Het studentendorp in *The Loop*, dat tot nu toe maar een idee was, zal er komen. *The Loop* is het gebied rond Flanders Expo en IKEA, momenteel omringd en doorkruist door snelwegen. In de toekomst zal het omgevormd worden tot een woonwijk die vooral gericht is op studentenhuysvesting, met een gedempte verkeerssituatie.

Gent wil in nieuwe studenten-homes een voldoende aanbod aan basiskamers. Dit zijn kamers van minstens twaalf vierkante meter, met gedeelde voorzieningen. Hoeveel basiskamers per gebouw dat moet zijn, staat niet in het bestuursakkoord.

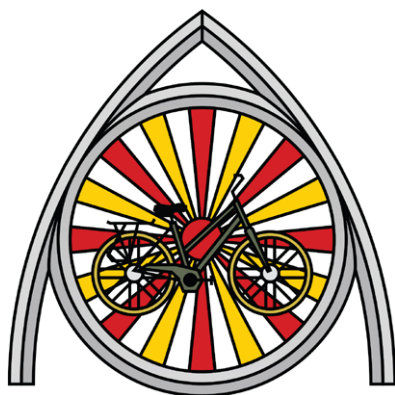
De Vlaamse overheid zegt te streven naar "een maximale diversiteit in het aanbod aan betaalbare studentenkamers, bijvoorbeeld door hospitawonen." Hospitawonen is een vorm van cohousing waarbij er één kamer in een eengezinswoning verhuurd wordt. De Gentse regering belooft dan weer het fenomeen van cohousing in kaart te brengen.

MOBILITEIT EN OPENBARE RUIMTE

Mobiliteit was naar aanleiding van de Gentse gemeenteraadsverkiezing het meest bediscussieerde onderwerp. Watteeuw staat zijn post af aan **Joris Vandenbroucke** (Voor Gent, socialisten). In Vlaanderen neemt **Annick De Ridder** (N-VA) de teugels in handen.

De vergrote parking aan het

Zuid, een controversieel punt uit het eerdere Gentse akkoord, staat niet meer in de nieuwe versie. Een verandering aan de 'parkeerfilosofie' en eventuele verbouwing van de stadsparkings tot fietsenstallingen blijven er wel nog in staan.

De Sint-Pietersnieuwstraat moet in de toekomst dienen als een fietsas, die fietsers weghaalt van de Kortrijksepoortstraat en Nederkoeter. Die straten dienen voor openbaar vervoer. De fietskwaliteit van de Sint-Pietersnieuwstraat zal verbeterd worden om dit te faciliteren.

“

**Het studentendorp in
The Loop, dat tot nu
toe maar een idee was,
zal er komen**

Er wordt ook een enorme ontharding en vergroening gepland. De Vlasmarkt is een van de tien pleinen die vergroend zullen worden. Over aanpas-

singen aan de onpopulaire verbouwing van de Overpoort wordt met geen woord gerept. De 3-30-300-regel zal bij nieuwe ontwikkelingen als maatstaf dienen. Deze regel stelt dat er vanuit elke woning 3 bomen te zien moeten zijn, 30% van de omgeving uit groen moet bestaan, en kwalitatieve groene ruimte (lees: een parkje) binnen 300 meter moet liggen. De verbouwing van het Citadelpark past binnen een plan om nog negen parken te verbouwen, er twee nieuwe aan te leggen, en het Albertpark om te vormen tot een 'central park'.

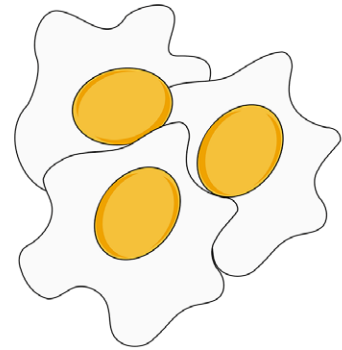
Gent en Vlaanderen zullen samenwerken aan de bouw van de nieuwe tramlijn 7, die onder andere door het Citadelpark en de Heuvelpoort rijdt. Dit gaat samen met autotunnels onder de Dampoort en Heuvelpoort. Bij die laatste wijk stuit het plan op protest van de buurt.

De Lijn zal ook enkele veranderingen ondergaan. Vanaf 2025 mag de vervoersmaatschappij zelf haar tarieven bepalen. Sociale tarieven zullen wel in de handen van de Vlaamse regering blijven. Het Vlaams regeerakkoord belooft om strenger te controleren op zwartrijden.

SPELLETJESPAGINA

DOOR IBE BRAECKMAN

Koppel de vervuiler aan het corresponderende milieuprobleem.

HALLO, GENTSE STUDENTENRAAD HIER.

WIJ MOETEN IETS ZEGGEN.

EEN STUDIEPLEK VINDEN IS EASY PEASY.

blokmapp.be is een project waar we trots op zijn. Je vindt er alle studieplekken in Gent en hun openingsuren, capaciteit en eventuele reservatiegegevens.

Problemen met studieplekken van de GSR of van de UGent kunnen gemeld worden via dit e-mailadres: **studieplekken@gentsestudentenraad.be**.

BLOKMAP.BE

JE HEBT RECHTEN ALS STUDENT.

Examenregeling? Niet altijd even evident. Weet dat je als student rechten hebt! Vier onderstaande puntjes zijn te kennen leerstof voor elke student aan de UGent:

1. **Giscorrectie** is sinds academiejaar 2014-2015 algemeen verboden aan de UGent. Hogere cesuur is wel toegelaten.
2. Je hebt altijd recht op **feedback en inzage** in het examen! De data van de feedbackmomenten moeten bij aanvang van de examenperiode bekend worden gemaakt.
3. Check zeker de **studiefiche** van je vakken om meer informatie te krijgen over de modaliteiten van je examens.
4. Heb je een **bijzonder statuut**? Vergeet dan niet voor 5 december je faciliteiten te koppelen aan je examens! Dit kan je doen op oasis.ugent.be.

DAT WAS HET. MERCI! 😊

HIER KAN JE DE GSR VINDEN:

- 🌐 gentsestudentenraad.be
- 📍 GSR-lokaal - De Thermanal, Hoveniersberg 24
- ✉ info@gentsestudentenraad.be
- 📱 @gentsestudentenraad

Genderneutrale voornaamwoorden: kleine woordjes met een grote impact

DOOR NINA DE NEVE, EMILIE DE WINNE & LEONE MATTHEUS // BEELD: YANNE DE FRENNE

Het debat rond genderneutrale voornaamwoorden is niet enkel taalkundig van aard, maar ook een discussie over identiteit. De ene taal blijkt zich al wat beter aan te passen aan het veranderend maatschappelijk landschap dan de andere.

VOORNAAMWATTE?

Voornaamwoorden en genderneutrale taal, je kan er niet omheen. Voor iedereen die het in Keulen hoort donderen, even een korte les Nederlands. Voornaamwoorden zijn woorden die verwijzen naar personen, dieren of dingen en zo zelfstandige naamwoorden vervangen. Er bestaan verschillende categorieën, bijvoorbeeld persoonlijke voornaamwoorden zoals 'zij' in de zin 'zij lezen graag *Schamper*' of bezittelijke voornaamwoorden zoals 'hun' en 'ze geven hun exemplaar niet graag uit handen'.

Hoe we naar mensen verwijzen, hangt in veel talen ook vast aan hoe ze zichzelf identificeren. Als je over een vrouw praat, doe je dat met 'zij' in het Nederlands, met

Steeds meer mensen staan stil bij de impact van voornaamwoorden en alternatieve vormen, want die kleine woordjes kunnen een grote impact hebben.

NEDERLANDSE WEERSTAND

In het Nederlands zijn er verschillende genderneutrale voornaamwoorden die steeds vaker in het dagelijkse taalgebruik opduiken. In plaats van 'hij' of 'zij', kan je kiezen voor 'die', 'hen' of 'hun'. Die woorden bieden ruimte voor een inclusieve benadering van gender.

Het gebruik van genderneutrale voornaamwoorden in het Nederlands is nog volop in ontwikkeling. Non-binaire personen kiezen vaak voor 'die' en 'hen' als onderwerp en voorwerp, 'hun' voor bezit. Het voordeel van 'die' is dat het al een gebruikelijk aanwijzend voornaamwoord is, wat het makkelijk

maakt om genderneutraal te verwijzen. Het is bekend en daardoor makkelijk te gebruiken. Het nadeel is echter dat 'die' soms afstandelijk kan overkomen en het gebruik na een voorzetsel is niet altijd grammaticaal gangbaar.

De afgelopen jaren zijn er verschillende nieuwe genderneutrale voornaamwoorden gepromoot, zoals 'xij' (een mix van hij en zij), 'dij' en 'hin'. Die woorden zijn bedoeld om taal inclusiever te maken, maar worden niet altijd geaccepteerd door taalgebruikers. Ze hebben het voordeel dat ze neutraal zijn, maar kunnen verwarrend overkomen of als taalfouten worden gezien. Of ze echt ingeburgerd zullen raken, is nog maar de vraag.

EEN GEN Z-CONSTRUCT

Men hoort menig criticaster al zeggen: 'Genderneutrale voornaamwoorden, dat is een typisch Engelstalig fenomeen van Gen Z'. In werkelijkheid waagden reeds verschillende auteurs uit de klassieke Engelse literatuur zich aan het gebruik van 'they' wanneer ze verwezen naar een individu. Onder andere **Geoffrey Chaucer** gebruikte 'they' om naar een personage te verwijzen in zijn roman van 1386. Anderzijds was het vroege gebruik van 'they' niet zo opmerkelijk, omdat het destijds niet geassocieerd werd met genderneutraliteit, maar een verwijzing was naar iemand wiens geslacht niet duidelijk was.

“
Die woorden zijn bedoeld om taal inclusiever te maken, maar worden niet altijd geaccepteerd door taalgebruikers

'she' in het Engels en met 'elle' in het Frans. Hoe zit het dan als iemand zichzelf niet als een man of vrouw ziet? Of wat als je niet weet hoe iemand zich identificeert?

Dit betekent echter niet dat Engels het baken der progressiviteit is. Ook daar is het debat rond genderneutrale voornaamwoorden even woelig als in andere talen, en is het volgens sommigen compleet ongehoord om 'they' in het enkelvoud te gebruiken.

ET POUR LES FRANÇAIS-ES LA MÊME CHOSE?

Ook bij onze zuiderburen is genderneutrale taal in opmars en ook daar gaat het niet zonder slag of stoot. In een romaanse taal zit grammaticaal gender namelijk expliciet ingebakken in elke zin.

Toch zijn er al wat pogingen ondernomen om de Franse taal inclusiever te maken, zoals de *écriture inclusive*. Het *point médian*, een punt in het midden van een woord, is daar een voorbeeld van. Daarmee proberen auteurs duidelijk te maken dat ze niet enkel mannen bedoelen. Het binaire man-vrouw-denken blijft helaas wel hangen.

Nog een pijnpunt: de derde persoon meervoud. In het Frans moet je kiezen tussen 'ils' en 'elles'. Een groep vrouwen wordt 'elles'. Een groep vrouwen, hoe groot die ook is, met één man? Zeg maar 'ils'. Dat stuit veel Franstaligen voor de borst, omdat ze vinden dat het een erg mannelijke kijk op taal is. Daarbovenop komt nog eens het probleem dat het Frans geen mooi alternatief zoals 'they' of 'die' heeft. Er zijn wel pogingen ondernomen om een neutraal alternatief in de taal op te nemen, zoals 'iel' of 'cel-lui', maar ingeburgerd kan je die niet noemen.

EEN BLIK OP DE TOEKOMST

De representatie van non-binaire personen in de media speelt een belangrijke rol in de acceptatie en het gebruik van genderneutrale voornaamwoorden. Zo vertelt **Charlie Dewulf** in 'De Slimste Mens ter Wereld' over hoe hun schrijven over een non-binair personage hen hielp om hun eigen identiteit te omarmen. Wanneer presentator **Erik Van Looy** vraagt

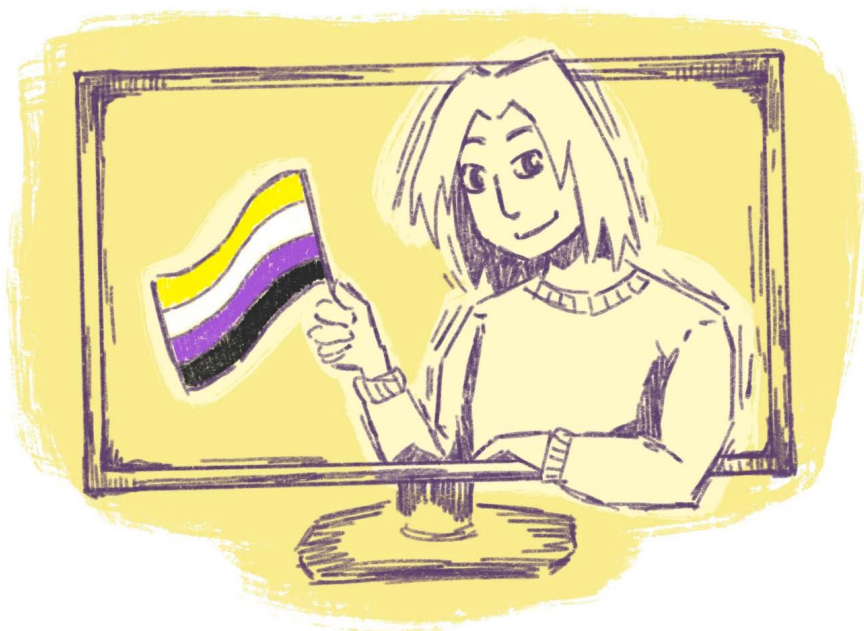
welke voornaamwoorden hij moet gebruiken, wordt het belang van zulke dialogen duidelijk. Zo ontstaat er een kader van begrip waarin taalverandering natuurlijker voelt. Regelmatig genderneutrale voornaamwoorden lezen en horen, gekoppeld aan menselijke verha-

“

In een romaanse taal zit grammaticaal gender expliciet ingebakken in elke zin

len, verlaagt de drempel om ze zelf te gebruiken.

Terwijl woorden als 'die' en 'hen' langzaam ingeburgerd raken, blijft er ruimte voor experiment en evolutie. Misschien ontstaan er nieuwe woorden die intuïtiever aanvoelen, of wordt een bestaande vorm definitief de norm. Cruciaal is dat de discussie hierover niet alleen taalkundig blijft, maar ook sociaal: het gaat om mensen en hun recht om zichzelf weerspiegeld te zien in de taal en in de samenleving. Met meer representatie in media en literatuur, wordt genderneutraal taalgebruik steeds meer vanzelfsprekend. Uiteindelijk is de taal van morgen een spiegel van de inclusiviteit die we samen willen nastreven.

De Feitenfluisteraar:

To dt, or not to dt, that is the question

Iedere vriendengroep heeft er wel een: de taalnazi. Die ene vriend die elke dt-fout in de groepschat per se moet verbeteren. Of je nu fan bent van 'De Smurfen', vaak thee drinkt of het kofschip kent, dt-fouten zijn de wereld nog niet uit.

Er zijn twee soorten mensen: zij wier ogen meteen beginnen te bloeden als ze een dt-fout zien en zij die ze maken. En dan natuurlijk de mensen uit de eerste groep die zich beter voelen dan die uit de tweede groep. De dt-regel krijgen we al van kinds af aan aangeleerd door elke leerkracht Nederlands, meestal dan nog met een paar leuke ezelsbruggetjes. Toch is het moeilijk om aan de grammaticale faux pas te ontsnappen.

DE TERM DT-FOUT IS OOK FOUT

Om te beginnen moet er een misverstand de wereld uit: er is niet één dt-regel. De term dt-fout omvat eigenlijk twee soorten fouten: een foute vorm van de vervoegde persoonsvorm zoals de welbekende 'ik wordt' of een foute vorm van het voltooid deelwoord zoals 'het is gebeurt'. De regels zijn simpel: een vervoegd werkwoord krijgt – enkele uitzonderingen buiten beschou-

wing gelaten – een 't' na een tweede (jij) of derde persoon (hij/zij/die of een zelfstandig naamwoord). De laatste letter van een voltooid deelwoord hangt dan weer af van de laatste klank van de stam. Is die stemhebbend, dan wordt het een 'd', is die stemloos (zoals de medeklinkers uit 't kofschip') dan eindigt het op een 't'. Of zoals je het in het lager leerde: de eerste regel is met 'smurfen', de andere met 't kofschip'.

ALLEMAAL GOED EN WEL

De regels zelf mogen dan best simpel zijn, we kunnen er niet omheen: mensen maken aan de lopende band dt-fouten. Waarom dan? Onze hersenen zijn helaas geen machines die altijd alle regel-tjes kunnen respecteren. Dus wie snel-snel een berichtje stuurt voor de les begint, heeft meestal niet de tijd om diep na te denken over de grammaticale structuur van een

zin en of er nu smurfen of kofscheppen aan te pas komen. Je werkgeheugen is met te veel dingen tegelijk bezig en zo geschiedt: er staat 'ik wordt'. Dat komt door een fenomeen dat woordgeheugen heet. De vorm 'wordt' komt veel vaker voor dan 'word', dus die zit gewoon een schuifje hoger in je brein als je zoekt naar de juiste schrijfwijze. Zelfs als je een tekst naleest, kan de foute vorm toch blijven staan, simpelweg omdat de vorm 'wordt' zo vaak voorkomt en er in je hoofd dus geen alarm afgaat als je er vlug overleest. Het helpt ook niet dat je geen verschil hoort tussen de twee vormen. Dus ja, zelfs de strengste taalnazi maakt al eens een dt-fout.

WAAROM ZO BELANGRIJK?

De gemiddelde taalpurist zal het je zeggen: mensen maken meer fouten dan alleen dt-fouten. Toch wordt iemand die zondigt tegen de dt-regels in een motivatiebrief snel slordig genoemd, terwijl andere fouten minder opvallen. En als je oppert om de dt-regels af te schaffen, staat plots iedereen op hun achterste poten. Mensen die dt-fouten verbeteren, doen dat omdat ze een bepaalde emotionele waarde hechten aan een regel. Misschien komt dat omdat de regel met de paplepel ingegeven wordt en net zo simpel lijkt. Want ja, als je gewoon aan smurfen of 't kofschip zou denken terwijl je duizend-en-één dingen doet, dan zou je die fout niet gemaakt hebben.

Codemakers en codebrekers

DOOR ZITA-LUNA DE SMAELE & MATS COOPER

Oorlog voer je niet zonder codes, en ze kraken kan je de overwinning opleveren. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd op alle continenten gebruikgemaakt van geheime codetaal.

ONBEKEND, NIET ONBEMIND

De belangrijkste code die nooit is gekraakt tijdens de Tweede Wereldoorlog is er één van de Amerikaanse marine. Op eilanden in de Grote Oceaan onderschepten Japanners vreemde berichten van hun vijanden die ze niet begrepen. Deze boodschappen waren geschreven in de taal van de Navajo-bevolking, die alleen zichzelf konden decoderen.

“

Zo werden bommen 'eieren' genoemd en een onderzeeër 'ijzeren vis'

Dit een codetaal noemen is wat misleidend. Het leger had enkele inheemse bewoners eerst Engels geleerd. Het 'coderen' van een bericht was vervolgens enkel nog de Engelse boodschap vertalen naar het Navajo. Na testen op de Salomonseilanden bleek dat het systeem goed werkte. Wat gewone soldaten enkele uren kostte om te converteren naar hun eigen codetaal, deden de Navajo's in minder dan drie minuten. Japanners konden de boodschappen onderscheppen, maar wisten er geen weg mee zonder vertaler.

Zelf hadden de Navajo's niet voor alles een woord, dus kregen enkele termen een eufemisme. Zo werden bommen 'eieren' genoemd en een onderzeeër 'ijzeren vis'. Een halfjaar na de eerste testen waren 200 Navajo's opgeleid. Zij bleven vechten tot de capitulatie in 1945.

ENIGMA

Aan de andere kant van de wereld begon de Britse wiskundige **Alan Turing** aan een baan bij het Britse leger als codebreker om Duitse boodschappen te ontcijferen. In Nazi-Duitsland maakte het leger gebruik van de Enig-mamachine, die berichten veranderde in wartaal met dagelijks 15.000.000.000.000.000.000 codeopties. De ontvangers konden de berichten ontcijferen door hun eigen machine op de juiste instelling te zetten.

Samen met **Gordon Welchman** bedacht Turing 'The Bomb', een enorme machine die de Duitse codes zou kunnen kraken én de voorloper was van de moderne computer. Ze kwamen erachter dat bepaalde woorden vaak voorkwamen in Duitse berichten, een groet naar demagoog-met-snor. Het eerste bericht van de dag was ook telkens

het weerbericht. Die stukjes waren makkelijk te kraken. Zo kon de machine de instelling van de Enigma achterhalen en de berichten van die dag decoderen.

VERGETELHEID

Turing was zijn tijd ver vooruit. De wiskundige was pas 22 toen hij de grondslagen legde voor de computer. Daar heeft hij in zijn tijd niet de waardering voor gekregen die hij verdiende. Voor de geallieerden was de sleutel tot de overwinning geven niks in vergelijking met de grootste misdaad ooit, homoseksueel zijn! De Britse staat dwong hem tot chemische castratie en hij werd ontslagen. Dit heeft hem op 41-jarige leeftijd tot zelfdoding gedreven. De Britse regering bood hiervoor in 2009 haar excuses aan. Ook de bijdrage van de Navajo's blijft onder de radar voor velen. Beiden werden verguisd omdat ze niet in de mal pasten van de overheersende klasse. Hun heldendaden vergeten zou een doodzonde zijn.

"Je merkt dat Vlaanderen er minder voor open"

Niels Planckaert doet onderzoek naar meertaligheid bij kinderen, met een focus op immersiescholen in het Franstalig onderwijs. *Schamper* ging met hem in gesprek over zijn onderzoek, onderzoek bij kinderen en het onderwijslandschap in België.

Waar gaat je onderzoek over?

"Het gaat over meertaligheid bij kinderen en hoe meertalig opgroeien, specifiek in een onderwijssetting, een invloed kan hebben op de talige en cognitieve ontwikkeling van een kind. Er bestaat al heel lang een idee dat meertaligheid positieve effecten heeft op cognitieve vaardigheden. Sommige auteurs vinden dat die bubbel nu doorprikt moet worden. Wij denken dat het in het verleden iets te veel is veralgemeend. Volgens ons zou je de cognitieve voordelen die verbonden zijn aan meertaligheid enkel kunnen waarnemen in specifieke levensfasen."

"We hebben bijvoorbeeld gezien in onderzoek met alzheimerpatiënten, waar er heel snelle cognitieve achteruitgang is, dat je de symptomen kan afremmen door meerdere talen actief te gebruiken en je brein op die manier uit te dagen. We hebben die voordelen deels ook gezien in een pilootonderzoek bij jonge kinderen. Dat willen we nu in een groter onderzoek, met meer kinderen en over een langere periode, proberen te bevestigen. Onze hypothese is dat je de cognitieve voordelen niet zal zien bij volwassenen, maar wel in periodes waarin er veel verandert bij mensen die meertalig zijn."

“

"In die spelvorm zijn jonge kinderen soms verrassend makkelijk te motiveren"

Je zegt dat er voor volwassenen minder cognitieve voordelen zijn. Heeft het dan zin om een taal te studeren?

"Het cognitieve aspect is maar een klein deel van meertaligheid (*lacht*). Ik denk dat er een aantal

voordelen zijn waar je niet omheen kan, bijvoorbeeld sociaal of professioneel. Op cognitief vlak zien we minder voordelen bij volwassenen, maar dat lijkt me geen reden om niet tweetalig te zijn."

Hoe onderzoek je meertaligheid? Welke proeven gebruik je hiervoor?

"Mijn onderzoek kadert in de psycholinguïstiek. Dat ligt op het raakvlak tussen psychologie en taalkunde. De proeven of tests die we gebruiken zijn psychologische proeven, denk

bijvoorbeeld aan IQ-tests. Mijn doelgroep zijn kinderen tussen vier en zeven jaar oud."

Het lijkt me niet altijd makkelijk om kinderen tussen vier en zeven gefocust te houden tijdens het onderzoek.

"Dat brengt uitdagingen met zich mee. De jongsten zijn nog kleuters. Wij hebben heel wat dingen die we met hen doen, dus het is behoorlijk intensief. Ik wil alvast counteren: je wil misschien vragen of het wel betrouwbaar is om met zulke jonge kinderen een onderzoek te doen."

staat om meertaligheid op school te omarmen"

DOOR NINA DE NEVE, HENRI PONNET & LEONE MATTHEUS

Wij gebruiken gestandaardiseerde tests die over de hele wereld gebruikt worden, dus ook in klinisch onderzoek, bijvoorbeeld door een psycholoog of een CLB, om cognitieve functies te meten. Die zijn dus echt betrouwbaar en toegepast op de doelgroep. De tests zijn vaak verpakt als spelletjes. Denk maar aan puzzels die ze moeten

“
"Er is in Vlaanderen een dubbelzinnige houding tegenover meertaligheid"

oplossen, of een groot blad met allemaal afbeeldingen waarop ze alle dieren moeten doorstrepen. In die spelvorm zijn jonge kinderen soms verrassend makkelijk te motiveren."

Wat betekent meertaligheid dan precies in een schoolcontext?

"Ik doe onderzoek in Franstalig België, in scholen die CLIL aanbieden, een vorm van immersie. CLIL staat voor *content and language integrated learning*. Er wordt geen specifieke taal instructie gegeven, maar gewoon een andere taal gesproken. Dat wil zeggen dat kinderen tussen 25 en 75 procent van de lestijd in een andere taal dan het Frans volgen, namelijk Nederlands en Engels. In Vlaanderen bestaat CLIL ook, maar enkel in het secundair onderwijs, voor een beperkt aantal uren en met veel voorwaarden. Wallonië heeft daar een andere kijk op. Daar kunnen kinderen dus vanaf de derde kleuterklas tot 75 procent van de lestijd in bijvoorbeeld het Nederlands volgen."

In het Vlaamse onderwijs ligt de focus op het Nederlands, voor leerlingen, leerkrachten en ouders. Hoe zie jij dat?

"Je merkt dat het onderwijs in Vlaanderen er minder voor open staat om meertaligheid te omarmen. Dat is echt een heel groot verschil met Franstalig België. Dat heeft natuurlijk historische redenen: we hebben lang gestreden voor Nederlands op school en in onze maatschappij. Ergens is het dus wel begrijpelijk. Daarnaast is er in Vlaanderen een dubbelzinnige houding tegenover meertaligheid, waarmee ik wil zeggen dat meertaligheid voor westerse talen zoals Nederlands, Frans, Engels of Duits de hoogte in geprezen wordt. Dat

geldt niet als je een niet-westerse taal spreekt, wat nogal vreemd is."

Wat hopen jullie te bereiken met het onderzoek?

"In dit gesprek ligt de focus vooral op het cognitieve deel, maar er is ook nog een ander luik, namelijk het effect op de talige ontwikkeling van die kinderen. Ik kijk daarbij vooral naar de moedertaal, het Frans. Heeft zoveel Nederlands of Engels aanbieden een negatieve invloed op de ontwikkeling van het Frans bij die kinderen? In eerste instantie zou je misschien kunnen zeggen van wel, omdat ze er minder aan blootgesteld worden. Het kan volgens mij net omgekeerd zijn: ze hebben misschien een groter talig bewustzijn doordat ze voortdurend met die twee talen bezig zijn. Ergens hoop ik dat, als we merken dat er inderdaad zowel een cognitief als talig voordeel is, er ook meer ruimte komt voor een bredere implementatie van CLIL in Vlaanderen."

De oma van de Europese talen

DOOR RUNE STIENS & LEONE MATTHEUS // BEELD: JAKOB DE SMAELE

Iedereen herinnert zich wel die ene boomtekening uit de middelbare school over talen die terugleiden naar een mysterieuze voorouderstaal, het Proto-Indo-Europees. Wat was dat eigenlijk?

Het Proto-Indo-Europees (PIE) is een verloren schat: een oertaal die de wortels vormt van bijna alle Europese en sommige Aziatische talen, zoals het Nederlands, Grieks, Hindoestaans en Perzisch. Hoewel

“
Proto-Indo-Europees is de stille basis van een linguïstisch netwerk dat miljarden mensen over de hele wereld verbindt

niemand deze taal ooit opschreef, hebben taalkundigen haar als een puzzel gereconstrueerd door klanken, grammatica en woorden van verwante talen te vergelijken. Waarschijnlijk was deze taal dominant tussen 4500 en 2500 v.Chr. in een wereld van herders en nomaden, waar paarden en misschien zelfs wagens centraal stonden. PIE is de stille basis van een linguïstisch netwerk dat miljarden mensen over de hele wereld verbindt.

GEBOREN IN DE STEPPE

Het thuisland van deze moeder aller talen wordt vaak gesitueerd in de steppes van Oekraïne en Zuid-Rusland, nabij de Kaspische Zee. Deze steppetheorie is de meest geaccepteerde verklaring. Niet iedereen is overtuigd. De Anatolische theorie plaatst de

oorsprong juist in het vruchtbare Anatolië, een schiereiland van het huidige Turkije. Hier zou de taal zich samen met de opkomst van landbouw hebben verspreid.

De steppetheorie vindt haar basis in de gemeenschappelijke wortels van woorden binnen Indo-Europese talen, zoals moeder, *mother* en *mère*. Deze overeenkomsten stellen taalkundigen in staat om de oorspronkelijke PIE-woorden te reconstrueren. Bij de opsporing van de oorsprong van PIE richtten onderzoekers zich op geografische aanwijzingen én specifieke woordenschat over landbouw, veeteelt en technologie. Hieruit bleek dat de Proto-Indo-Europeanen veehouders waren, waardoor het steppe-landschap als hun thuisland logisch lijkt.

TAAL MET EEN ASTERISK

De 'P' in de naam verwijst naar 'hypothese', wat betekent dat het belangrijk is te beseffen dat PIE een reconstructie is. We hebben enkel de afstammelingen van deze taal als bron om haar opnieuw samen te stellen; daarbuiten is er geen ander bewijs. De asterisk die voorafgaat aan elk Proto-Indo-Europees woord, markeert dus dat het om een inschatting gaat, zoals bijvoorbeeld *néh₂s (neus).

DE BUITENBEENTJES

De Indo-Europese talen kregen echter niet heel Europa onder hun juk; de Fins-Oegrische talen eisten ook hun plaats op, zij het niet in zulke grote getale als PIE. Onder andere het Fins, Ests en Hongaars behoren tot deze taalfamilie. Deze talen vinden hun oorsprong in het Oeralgebergte, wat geografisch gezien niet zo ver verwijderd is van het thuisland van de Indo-Europese talen. De scheiding tussen deze twee taalfamilies laat zich dan ook moeilijker vaststellen dan vaak wordt gedacht, aangezien de twee gebieden relatief dicht bij elkaar liggen. Naast deze wedijverende taalfamilies kent het Europese taallandschap welgeteld één einzelgänger, die niet verwant is aan enige andere taal: het Baskisch, dat ondanks eeuwenlange overheersing stand wist te houden. Aangezien het geen familie heeft, wordt het aangeduid als een iso-laar (een geïsoleerde taal).

Elk vogeltje zingt zoals het gebekt is

DOOR TAILAH BAERT, MATS COOPER & JASPER MOUTON // BEELD: SAMUEL BOCKEN

Spreek en ik vertel je waar je ouders verblijven. Dialecten en accenten zijn een onvergetelijk deel van lokale identiteiten. Gelijkenissen en verschillen volgen echter niet altijd de grenzen van provincies en gemeenten. 'Tseemijwa u leve'. 'Twelluk?'

Wie de trein van Hasselt naar Oostende neemt, raast nietsvermoedend door al de verschillende taalgebieden van Vlaanderen. Het Dialectloket van de UGent maakt onderscheid tussen de vier dialectgroepen van Vlaanderen: Brabants, Limburgs, Oost-Vlaams en *last but not least*: West-Vlaams. Door de eeuwen heen is België vaak in stukjes gehakt en toebedeeld aan andere landen, zoals Nederland en Frankrijk, waardoor niet alle dialectgroepen even oud zijn. Zo werd het Brabants zeker twee eeuwen eerder dominant dan de jongste dialectgroep Oost-Vlaams, waar het Gents onder valt. Zo is er een lappendeken aan dialecten ontstaan.

VERSCHILLEN

Een bekend verschil tussen de regio's is dat in West-Vlaanderen de letter 'g' niet lijkt te bestaan. West-Vlamingen zorgen er ook voor dat alle woorden die eindigen op een medeklinker nooit eindigen op een medeklinker. Een kat wordt 'katte,' en zeggen wordt 'ze'e.' 'De kat zegt miauw' wordt 'Deka'eze'emaui'.

Antwerpenaren doen het tegenovergestelde. Zij voegen letters toe, vooral klinkers. Melk wordt uitgesproken als 'mellek'. Dit noemt men, om een duur woord te gebruiken, een svarabhaktivocaal. Voor de Scrabbleliefhebbers onder ons: dat geeft een woordwaarde van 39.

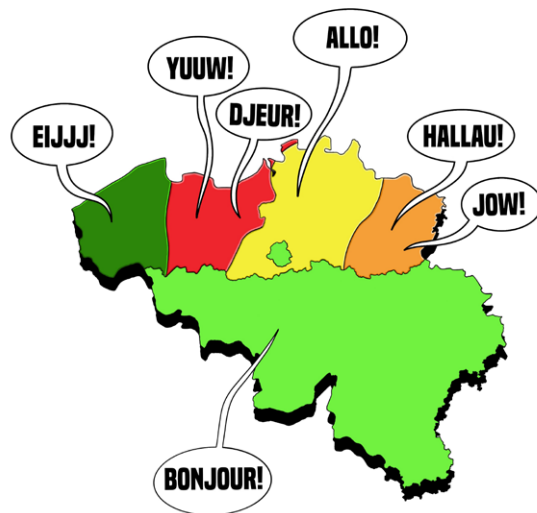
UNIEK OF NIET?

Oost-Vlamingen gaan er dan weer prat op dat hun dialect het dichtst aanleunt bij het Algemeen Beschaafd Nederlands. Wie hun taaltje van dichtbij bestudeert, zal echter vaststellen dat ook zij al eens graag wat klanken vervormen. Eigenlijk zijn de dialecten in Oost-Vlaanderen een soort *first evolution Pokémon* van het West-Vlaams. In lang vervlogen tijden leken de dialecten van beide provincies sterk op elkaar, maar gaandeweg 'verbrabantste' het accent in het oostelijke deel van het middeleeuwse graafschap Vlaanderen.

“

Sommige taalkundigen beschouwen het Oost-Vlaams als een tussenvorm van West-Vlaams en Brabants

Net als in 'Asterix en Obelix' houdt één dorpje moedig stand tegen de Brabantse invloeden rondom hem. Gent doet immers niet mee aan de typische Oost-Vlaamse plattelandsverschijnselen. De Franstalige bourgeoisie heeft hier sporen achtergelaten: de fameuze Gentse huig-r.

Taalverschijnselen in de provincie Oost-Vlaanderen werden grotendeels geïmporteerd uit de buurprovincies. Creaties van eigen bodem zijn over het algemeen beperkt gebleven. Sommige taalkundigen beschouwen het volledige Oost-Vlaams zelfs als een tussenvorm van West-Vlaams en Brabants. Een typisch Oost-Vlaamse uitvinding is de verleden tijd van werkwoorden die eindigen op -ege, bijvoorbeeld 'ik werktege' of 'ik leerdege'. Ook voegen Oost-Vlamingen vaak meerdere woorden samen tot één woord. Zo wordt 'Ik heb jou ...!' in gesproken taal al snel 'keppu ...!'

Het Vlaamse dialectregionalisme zal nog wel even voortwoeden. Welk dialect het charmantst is, ligt aan wie je het vraagt. Maar onthoud: 'Hoe dichterbij Oostende, des te meer is de uitspraak een bende!'

Tradwives: onschuldig of extreemrechts?

DOOR LOUISE DE MEYER, MARJAN JANSSENS & RUNE STIENS
BEELD: YANA ROSÉ & JASPER MOUTON

De opkomst van tradwives en andere conservatieve tegenkrachten geven rechts een krachtige impuls. Zijn die tradwives een waardige tegenstander van het feminisme of zijn ze echt zo onschuldig als ze eruitzien?

ONTSTAAN

De tradwifecultuur vindt haar oorsprong in de opmars van het feminisme en de emancipatiebeweging in de Verenigde Staten. Een tradwife is, zoals de naam suggereert, een echtgenote die de traditionele, stereotiepe rol van een vrouw op zich neemt. Ze zijn dus

“

Tradwife zijn is ook een keuze

een tegenreactie op het feminisme, dat zich net wil losmaken van die stereotypen. Toch zijn de twee geen geboren vijanden: het idee dat vrouwen zelf kunnen kiezen, is ingebakken in het feminisme, en tradwife zijn is ook een keuze.

Sinds het begin van dit decennium heeft de subcultuur zich ook naar het internet verspreid. Ze kadt vaak binnen extreemrechtse sferen – hoewel er ook minder extreme varianten bestaan. De ene tradwife is de andere niet, weliswaar. Sommige vrouwen kiezen voor de levensstijl omdat ze zich niet vertegenwoordigd voelen door de geëmancipeerde vrouwen waar het feminisme voor strijdt. Voor hen is tradwife zijn ook iets esthetisch; ze dragen

mooie jurken en schorten terwijl ze complexe taarten bakken in hun verzorgde keukens.

VÓÓR HET PATRIARCHAAT?

Veel tradwives koppelen hun levenswijze aan politiek. Zo zijn ze vaak rechts-conservatief en christelijk. Een onderzoek, gevoerd door **Sophia Sykes** en dr. **Veronica Hopner**, wijst uit dat tradwives zich op het politieke spectrum vooral in centrum- tot extreemrechtse sferen bevinden. De meest extreme vrouwen verspreiden ideeën over *white supremacy*, het patriarchaat en anti-feminisme. Sommigen engageren zich ook politiek, bijvoorbeeld voor de MAGA-beweging (*Make America Great Again*) van **Donald Trump**. Ze zetten het feminisme weg als

onchristelijk, maar ook gezinnen die niet stroken met het 'ideale' gezinsbeeld (het kerngezin) moeten het ontgelden.

Het leven van een tradwife speelt zich grotendeels af binnen de vier huiselijke muren – als huisvrouw bekommert ze zich om de was en de plas en kookt ze. Ook de kinderen behoren tot haar domein. Soms onderwijst ze hen zelf. Veel kinderen hebben past ook binnen het ideaalbeeld van de tradwife en ook dit krijgt soms een problematische kant. *White supremacist*-tradwives zien het als hun taak om veel witte baby's te krijgen. De overgrote meerderheid van de tradwives is overigens wit.

ESTHETIEK BOVEN POLITIEK

De levensstijl is echter populair bij een breed publiek, niet enkel bij christelijke, rechtse vrouwen. Hoe kan het dat zoveel mensen het traditionele huisvrouwenleven zo inspirerend vinden? Het antwoord ligt deels bij sociale media. Denk aan TikTokfilmpjes en *reels* die focussen op de esthetiek van de tradwives: de stijl, de kleren, beelden van een 'mooie' familie.

Een goed voorbeeld is **Nara Smith**, een 23-jarig model dat in de Verenigde Staten het perfecte leven lijkt te leiden. Met haar video's over haar leven als moeder, echtgenote en model wist ze op TikTok al meer dan tien miljoen volgers te verzamelen. Ze is een van de grootste bronnen van inspiratie voor tradwives. Smith filmt hoe ze uitgebreide maaltijden maakt voor zichzelf, haar echtgenoot en hun drie kinderen. Die zijn altijd huisgemaakt, soms tot in het extreme: ze maakte kauwgom, cola en zelfs haargel voor haar man. Opvallend is dat ze in haar video's telkens verschijnt in designerkledij, met make-up op en gestyled haar.

“

Dit bewijst dat vrouwen nog niet van plan zijn zich terug te trekken in de keuken

Critici verwijten Smith echter dat ze onrealistische standaarden voor vrouwen en ouders propageert. Ze doet alsof ze een gewone moeder en vrouw is, maar elke dag urenlang koken in dure kledij

Bio

Traditionele vrouw op zoek naar een conservatieve kostwinner. Mijn hobby's zijn koken, geen stemrecht hebben en een lobotomie ondergaan. #aandehaard #opdagvandevrouwstrijkik

Over mij

Bijna nooit

Maagd

Bachelordiploma

Soms

Nee

Vrouw

Wil kinderen

Ik heb kinderen

Christelijk

Centrum

Profiel bewerken

is haast ondoenbaar. Daarnaast komt ze onder vuur te liggen door haar religie. Haar echtgenoot is uitgesproken mormoons. Haar huwelijk krijgt het ook zwaar te verduren, aangezien het mormonisme wordt geassocieerd met heteronormatieve en racistische overtuigingen, waardoor velen haar huwelijk zien als een belediging voor haar eigen afkomst. Smith is immers zwart.

OOK IN VLAANDEREN?

Hoewel het van oorsprong een Amerikaans fenomeen is, is de tradwifecultuur intussen ook naar België overgewaaid, zij het in beperkte mate. Op TikTok is onder andere **Sofie Lambrecht** behoorlijk bekend door haar video's, die

zich in de keuken afspelen. Ze is al vijftien jaar bewust 'thuisblijf-mama' en omarmt haar vrouwelijkheid door voltijds te zorgen voor haar man en kinderen. Met video's rond *body positivity* en vrouwelijke energie oogt haar content feministisch. Toch, door het vrouw-aan-de-haardbeeld aan te moedigen, lijkt ook zij ideeën te verspreiden die je terugvindt in extreemrechtse programma's. Daardoor rijst bij veel vrouwen de vraag of haar pagina juist de draak steekt met tradwives.

Het moet ook gezegd zijn: tradwives in Vlaanderen zijn nauw gelieerd met het Vlaams Belang, op wiens campagnepanelen ook 'mooie' families prijken. Het partijprogramma moedigde vrouwen immers aan om zo veel mogelijk kinderen te krijgen, met bonus- en inclusies. Zorgwekkend, vinden sommigen. Ideaal om de vergrijzing tegen te gaan, menen anderen. Hoe het ook zij, voorlopig lijken tradwives geen voet aan de grond te krijgen in Vlaanderen: onze overwegend vrouwelijke Vlaamse regering bewijst dat vrouwen nog niet van plan zijn zich terug te trekken in de keuken.

Wat vaststaat: met de herverkiezing van Donald Trump is de toekomst van de tradwives verzekerd. Maar zoals de groeiende 4B-beweging aantoont, zal dat niet gebeuren zonder slag of stoot. Dit is een van oorsprong Zuid-Koreaanse beweging die recent is overgewaaid naar Amerika. Die groep vrouwen is allesbehalve manlievend: ze willen geen relaties met mannen, geen seks, geen kinderen en geen huwelijk.

aan alternatieve spellingswijzen

DOOR SARA SCHELSTAETE

Alternatief spelle in het nederlants is een enegsins vuroudurde praktijk. Waarom staan we zo vijandech tegenover vernieuwing?

In 1864 werd het Nederlands in Vlaanderen vastgelegd aan een verplichte spellingswijze. Sindsdien zijn er uiteraard enkele officiële wijzigingen doorgevoerd, maar optioneel is een correcte spelling al een tijdje niet meer.

Op een radicale rebellie tegen de gevestigde Vlaamse spellingswaarden was het een honderdtal jaren wachten, al waren er in de vroege twintigste eeuw ook reeds schrijvers die zich aan een taalexperiment waagden. Een grote doorbraak kwam er uiteindelijk onder impuls van **Herman J. Claeys**, een germanist van opleiding, die in de jaren zestig een frisse wind door Nederlandstalig België liet waaien met het tijdschrift *Revo*. Hij ontwikkelde een eenvoudige, foneti-

sche manier van spellen die consequent gehanteerd werd in het magazine. De redacteurs van *Revo* waren lang niet de enige met een hunkering naar een simpelere spelling van het Nederlands: verscheidene Vlaamse dichters en schrijvers bekeerden zich in de jaren zestig ook tot een progressievere spelling, waaronder de jonggestorven poète *maudit* **Jotie T'Hooft**.

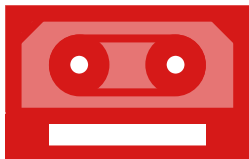
“

De strijdvaardige, socialistische ondertoon maakte van de nieuwe spelling een populaire vorm van vreedzaam verzet

Wat deze vooruitstrevende spelling zo aantrekkelijk maakte voor jonge kunstenaars in Vlaanderen, was dat ze ook wortels had in de politieke progressieve beweging. Voor velen was het nobele doel van fonetisch spellen om de kloof tussen geschoolde en ongeschoolde mensen te dichten en het snobisme van academische taalkenners te bestrijden. De strijdvaardige, socialistische ondertoon maakte van de nieuwe spelling een populaire vorm van vreedzaam verzet.

Helaas heeft het sprookje van de progressieve spellingswijzen niet lang geduurd: anno 2024 lijkt er niet veel over te schieten van de eens zo radicale *Revo*-revolutie. Nochtans zouden de Nederlandse taal en haar gebruikers wel wat creatieve stimulansen kunnen gebruiken. Bij deze dus een lofzang aan alternatieve spellingswijzen, want een pleidooi voor progressieve spelling is tevens een pleidooi voor humor, creativiteit en eigenzinnigheid. *En plus*, vindt er iemand die ene taalnazi in de vriendenkring eigenlijk oprecht sympathiek? De wereld van de taal doet er volgens mij goed aan om de teugels wat te laten vieren. Weg met de tradietsi, leve de vernieuwing!

HUIDORGASMES VOORKOMEN KUTDAGEN

"Ik ben een sukkel, ja, een domme idioot." Soms voel je je zo, op een dag waar zelfs de kleinste dingen mislopen. Gelukkig is Spotify (en Applekaas) er dan om je door die 'Kutdag' te sleuren.

Muziek heeft een therapeutische werking. In principe zijn het gewoon luchtrillingen die binnenkomen via de oren, maar ze worden ook opgenomen door onze organen, botstructuren en bindweefsels. Op die manier werkt muziek in op heel ons lichaam. Wanneer we breekbare melodieën horen, maken we lusthormonen vrij. Die leiden op hun beurt tot een kippenvelmoment of 'huidorgasme': een koude rilling die de lichaamshaartjes overeind doet staan.

EEN AFSPEELLIJST

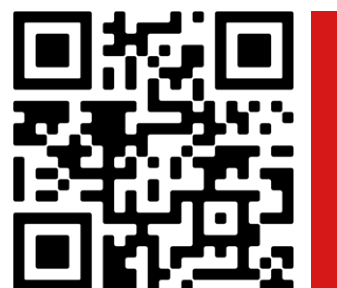
'Een afspeellijst' is een chaotische playlist die je in elke gemoedstoestand zo'n huidorgasme kan geven. Een van de eerste *bangers* die je tegenkomt is 'LDN' van **Lily Allen**, het perfecte lied voor als je zin hebt om door de straten te huppelen. Ook 'Paper Planes' van **M.I.A.**, 'Jungle Drum' van **Emiliana Torrini** en 'Dog Days Are Over' van **Florence + The Machine** kan je daarvoor in je wachtlijst zetten.

Wanneer je gefrustreerd bent, scroll je best wat omhoog. Daar helpt **Sam Fender** en zijn 'Seventeen Going Under' je met je agressieproblemen. Indien dat een te kleine uitlaatklep biedt, zijn er onderaan iets hardere nummers waarop je je frustraties kan uitrappen. Zo is er het extremere nummer 'Bitch Go Die' van **Speed Gang** en 'Stupid' van **Ashnikko** en **Yung Baby Tate**.

Op het dieptepunt van je kutdag, waarbij de tranen op het punt staan om over je wangen te stromen, kan je rekenen op enkele zielige meezingers. 'All I Want' van **Kodaline** zal die tranen zeker laten vloeien. Daarna luister je het best naar 'June' van **Briston Maroney** en 'Never Say Never' van **The Fray**. Huilen is bij die nummers gegarandeerd. Om jezelf er nadien weer bovenop te helpen, luister je het best aandachtig naar de songtekst van 'Rommel' van **Brihang**.

Wanneer je tranen zijn afgeveegd en je vrienden je overtuigd hebben om toch mee naar dat ene feestje te gaan, verdient 'een afspeellijst' tijdens de voordrink de aux-kabel. Meezingers van **Goldband** zoals 'Noodgeval' en 'Ja Ja Nee Nee' zetten onmiddellijk de toon. Ook de goede beats van 'Heads Will Roll – A Trak Remix', 'Lick It' en 'Just For Me' zetten het feestje op het juiste spoor.

De ochtend nadien raad ik aan om bij het wakker worden 'Red Eyes' van **The War On Drugs** te luisteren, want je dag starten met een (huid)orgasme verkleint de kans op een kutdag.

INTERVIEW MET VALÉRIE TACK: "KAPITALISME

Mode is een van de meest vervuilende sectoren. Valérie Tack probeert met workshops in haar circulair textielatelier De Recyclagerie in Gent mensen aan te zetten om bestaande kledij en stoffen te upcyclen.

Hoe en wanneer is je interesse in duurzaamheid geprikkeld?

"Ik heb daar altijd een gevoeligheid voor gehad, maar de grote kentering was een documentaire over de oorsprong van een aantal luxegoederen. Daardoor beseftte ik voor het eerst dat er iets fout zit in de keten. Toen ben ik begonnen met veranderingen in mijn persoonlijk leven, zoals tweedehands kopen en proberen om niet meer toe te geven aan die impulsieve koopdrang. Zo ontdekte ik dat je nieuwe dingen vaak gewoon tweedehands kan vinden."

Hoe ben je op het idee gekomen om dit project te starten?

"Ik was vroeger redacteur bij een uitgeverij, maar daar haalde ik geen voldoening uit. Daarom ben ik naar een jobcoach gegaan. Die vertelde me dat ik heel waardegedreven ben en stelde voor om dat te zoeken binnen mijn job. Daarop ging ik op zoek naar industrieën waarin er ruimte was voor verandering. Uiteindelijk kwam ik uit bij de kledingindustrie. Daar wist ik initieel niets over; ik kon niet eens naaien. Om na te denken over een alternatieve aanpak, moet je eerst weten hoe een kledingstuk gemaakt wordt. Ik besloot dus een

dagopleiding patroontekenaar te volgen waar een cursus naaien bij hoorde. Binnen dat traject stelde ik mezelf de vraag waarom we bijna altijd met nieuwe stoffen werken en niet met oude kledij uit

“
"Naaien lijkt heel leuk en simpel als je al die filmpjes ziet, maar de realiteit is net iets anders"

onze kast of kringwinkels. Een bestaand kledingstuk kan immers de basis zijn voor een nieuw project. Op die manier kwam ik op het idee van een eigen atelier met een focus op upcycling."

Wat kunnen geïnteresseerden verwachten van een workshop bij De Recyclagerie?

"Op dit moment kan je kiezen tussen twee workshops. De beginnersworkshop is de kickstart naaien. Je hoeft daar niets voor te kunnen; het is de bedoeling dat je eens kan zien of het iets voor jou is of niet. Naaien lijkt heel leuk en simpel als je al die filmpjes ziet, maar de realiteit is net iets anders (*lacht*). In de workshop krijg je een aantal basistechnieken mee zodat je thuis verder kan experimenteren. Daarnaast heb je ook de *level up*, een tweede workshop, waar we op dit moment samen een patroon uitwerken van een eenvoudige broek. Het is natuurlijk een upcyclingproject, dus iedereen moet drie à vier oude broeken meebrengen, waarvan we dan een nieuwe maken."

Waaruit haal jij zelf inspiratie wanneer je de kleren van anderen een nieuw leven mag geven?

"De basis is spreken met de mensen. Ik vraag wat ze graag zien en of ze zelf al een idee hebben. Ze mogen altijd voorbeelden meebrengen van dingen die ze mooi vinden. Een klant bracht bijvoor-

LAAT NU DUIDELIJK ZIJN KEERZIJDE ZIEN"

beeld ooit eens vier truien mee: één die goed paste en drie oude. Op basis van het model van de trui met de correcte afmetingen heb ik met de drie oude exemplaren een nieuw kledingstuk gemaakt. Als ik carte blanche krijg, schets ik drie ontwerpen om te tonen waar ik aan denk wanneer ik het stuk zie. Dan mag die persoon eentje kiezen en eventueel nog aanpassingen voorstellen."

Welke goede raad kan je meegeven aan beginnende upcyclers?

"Probeer dingen uit op basis van TikTok- en Youtubefilmpjes, maar dan wel op stukken die eigenlijk al rijp zijn voor de vuilbak. Begin met een versleten T-shirt in plaats van het stuk dat je echt wil upcyclen. Als je geen achtergrond in naaien hebt, gaat het in het begin waarschijnlijk minder goed uitdraaien dan je verwacht. Mijn gouden raad is: probeer het drie keer, vanaf dan zal het er goed beginnen uitzien. Het is niet om plaatsjes te verkopen, maar ik denk dat naailes de beste manier is om te leren upcyclen (*lacht*)."

Duurzaamheid lijkt de laatste jaren nogal trendy. Hoe kijk jij naar ketens die werken met gerecycleerde materialen?

"Het feit dat duurzaamheid een modewoord is geworden vind ik alleszins een positieve evolutie. Dat er zoiets bestaat als greenwashing toont aan dat bedrijven beseffen dat mensen dit belangrijk vinden.

Het toont de macht van de consumptie. Initiatieven als gerecycleerd katoen zijn een verbetering, maar het is vaak een mengeling die je moeilijk uit elkaar kan halen om later te recyclen. Het probleem is dat bedrijven bij het gebruik

“

"Dat er zoiets bestaat als greenwashing toont aan dat bedrijven beseffen dat mensen duurzaamheid belangrijk vinden"

van een klein procent aan gerecycleerd materiaal hun collectie als 'groen' promoten, wat misleidend is. Het is een complex en chaotisch verhaal, maar ook een luxe die niet toegankelijk is voor iedereen. Wanneer ik dreig de moed te verliezen, probeer ik mezelf eraan te herinneren dat het leuk moet blijven. Je moet geen gevoel van verlies hebben als je je probeert in

te zetten; iets zelf leren naaien of upcyclen is net verrijkend."

Wat zou de modesector beter kunnen aanpakken?

"De trend waarbij elke maand een collectie van honderden stukken uitkomt moet beperkt blijven tot twee collecties per jaar. Ook is het belangrijk om te focussen op duurzame materialen als hennep, lyocell, linnen of vlas, materialen die je effectief kan recyclen. Maar we moeten ook kritisch blijven. Het gebruik van bamboe in kleding wordt bijvoorbeeld automatisch gezien als duurzaam. Dat kan, maar de realiteit is dat kleren met bamboe vaak een chemisch proces ondergaan om ze zachter te doen aanvoelen. Ten slotte heeft het ook te maken met de schaal van productie en zouden onze overheden zich moeten buigen over handelsakkoorden. Kapitalisme laat nu duidelijk zijn keerzijde zien en de oplossing ligt dus in kleinschaliger en meer lokaal werken."

SFEER CREËREN MET BEPERKTE MIDDELEN EN SHROOMS

DOOR ANAÏS VANASSCHE & EMILIE DE WINNE // BEELD: ANSJE UYTTERHOEVEN

Het academiejaar is al een tijdje bezig. Omdat je je met dit koude weer misschien een kluizenaar waant, is een gezellige kamer essentieel. Een knusse sfeer kan je makkelijk creëren met een paar kleine aanpassingen, en misschien wel een leuke DIY?

MEUBELS EN PLANTEN

Koffie is als diesel voor studenten. Slik je door de dag heen heel wat van dit zwarte goedje of hou je van een goed kopje thee, dan kun je een koffie- of theestation samenstellen. Voorzie er wat kastruimte voor of koop een kastje op wielen, een theedoos met vakjes. Zet er vervolgens wat kopjes bij en plaats je waterkoker of koffiemachine ernaast. Zie het als een altaar gewijd aan je favoriete drankje. Om je cafeïne-ervaring te optimaliseren, kan je je naar de kringwinkel haasten, waar je voor 50 cent een nieuwe koffietas kunt aanschaffen die bijdraagt tot een unieke, goedkope collectie.

“

IKEA, de heilige graal

Planten maken elke ruimte op slag gezelliger. Zeker een grote plant geeft je kamer een sfeer van luxe. Dat kan duur uitvallen, maar gelukkig zijn er ook budgetvriendelijke oplossingen. Je kunt een stekje nemen van een mooi gewas en het in een oud conservenblikje planten. Dit past perfect in een interieur met een industriële vibe. Wil je een plantje redden of ben je uitgekeken op de exemplaren die je momenteel hebt, dan kun je terecht op Facebookgroepen zoals 'plantenasiel Gent' en 'plantenruilen Gent' voor een nieuwe, groene vriend.

KAARSEN EN ZELFGEMAAKTE LAMPJES

Help! Er komen vrienden op bezoek, maar je kot is allesbehalve gezellig. Hier kunnen lege wijnflessen een oplossing voor zijn. Je kunt ze een nieuw leven geven door er een lange kaars in te doen voor wat gezellige sfeerverlichting. Vaak hebben ze een mooi label. Deze kleine toevoeging kan het verschil maken tussen een semibrakke kookavond en een gezellige Pinterest-achtige sfeer.

De dagen lijken korter te worden: voldoende licht is belangrijk voor als je eens een avondje alleen op kot zit te rumineren. Deze DIY-paddenstoellamp is een goedkoop en simpel projectje. De materialen kun je bijna allemaal aanschaffen bij de IKEA, de heilige graal onder de studenten voor goedkoop interieur. Specifiek zoek je bij de glaswaren 'Blanda en Karaff' als de basis van je project. Daarna doe je nog een bezoekje aan de lichtafdeling, waar je het kinderlampje 'KORNSNÖ' oppikt. Ten slotte maak je nog een tripje naar de Action waarbij je een leuk kleurtje spuitverf uitkiest.

Voor je aan dit project begint, is het belangrijk alles goed af te plakken, zodat je het terras van je ouders of kot niet verft. Daarna kan je je volledig laten gaan met de verf op de kom en de vaas. Let wel op dat je niet te dicht tegen het object spuit zodat je geen vlekken maakt en je een mooi egaal effect krijgt. Eens de onderdelen droog zijn en je de batterijen in het lampje hebt gestoken, leg je het lampje met het gezichtje naar beneden op de vaas en plaats je de kom hierop. Druk op de kom en vanaf nu heb je geen donkere, eenzame nachten meer.

'Fallout: New Vegas', een recensie veertien jaar na datum

DOOR ROBIN CHAN

'Fallout: New Vegas' mocht dit jaar veertien kaarsjes uitblazen. Hoewel dat er voor een videogame best wat zijn, blijft het een spel dat ik, en vele anderen, regelmatig opnieuw opstarten. Hoe heeft deze game een speciale plek in zoveel harten verworven?

Dit spel vormt het vierde deel van de uiterst succesvolle Falloutfranchise. Deze games spelen zich af in een postapocalyptische open wereld die je kan verkennen, met alle gevaren en absurditeit van dien.

In 'Fallout: New Vegas' baan je je een weg door de Mojavewoestijn naar New Vegas, de overblijfselen van het huidige Las Vegas. Onderweg leer je de twee grote machthebbers in de regio kennen: de New California Republic (NCR) en Caesar's Legion. De een probeert

waarden van de oude wereld (zoals democratie) te herstellen, maar doet dit op een zeer imperialistische manier. De ander laat zich inspireren door de autocratische regimes van het late Rome. De wil van de leider is wet. Dit resulteert in een militaristische samenleving met slavernij. Beiden strijden om controle over de Mojave en jij beslist uiteindelijk wie er wint. Maar er is een derde optie: help Mr. **House**, de baas van de *Vegas Strip*. Zo hou je zowel de NCR als de Legion buiten, maar help je wel een Muskiaans type zijn autoritaire technocratie uit te bouwen. Hoewel dit allemaal gigantische ideologische simplificaties zijn, slaagt het spel er toch in om te tonen dat er niet iets is als een perfect systeem en belast het je met de verantwoordelijkheid om toch te kiezen.

BIG IRON

Tijdens je tocht door de Mojave ontdek je ook dat de nucleaire winter niet saai hoeft te zijn. Vergezeld door muziek uit de jaren 50 heb ik me op veel momenten rot gelachen met de interacties die ik tijdens het spel had. Zo is er bijvoorbeeld een broodrooster met de droom om de wereld plat te branden. Tussen alle gekheid van de Mojave vindt het spel ook momenten die je echt kunnen raken. Als je de tijd neemt bij een van de uitbreidingen van het spel, kan je via dagboeken het hartverscheurende verhaal volgen van een over-

lever van de kernoorlog die zorg probeert te dragen voor zijn familie en een groep kinderen.

Een van de beste aspecten van het spel zit hem in de herspeelbaarheid. Er zijn ontiegelijk veel manieren om het spel te spelen (en ja, ik heb er al veel van verkend).

“

"This place not just shiny juice maker?"

Aan het begin van het spel kan je je personage bepaalde eigenschappen toekennen die je opties doorheen het spel beïnvloeden. Zo kan je bijvoorbeeld als een hoogintelligente, charmante apocalypsganger door de Mojave gaan, maar ook als een complete idioot. De idiootplaythrough is een van mijn persoonlijke favorieten, aangezien je geweldige dialoogopties krijgt. Een voorbeeld is "This place not just shiny juice maker?" tijdens een gesprek met de operator van een zonne-energiecentrale.

De variëteit en hilariteit van de opties zijn wat de Falloutgames geweldig maken. Koppel dat aan een ijzersterk verhaal en je krijgt een tijdloos meesterwerk als 'New Vegas'.

America first, Belgium second

DOOR TAILAH BAERT

Geachte president **Trump**,

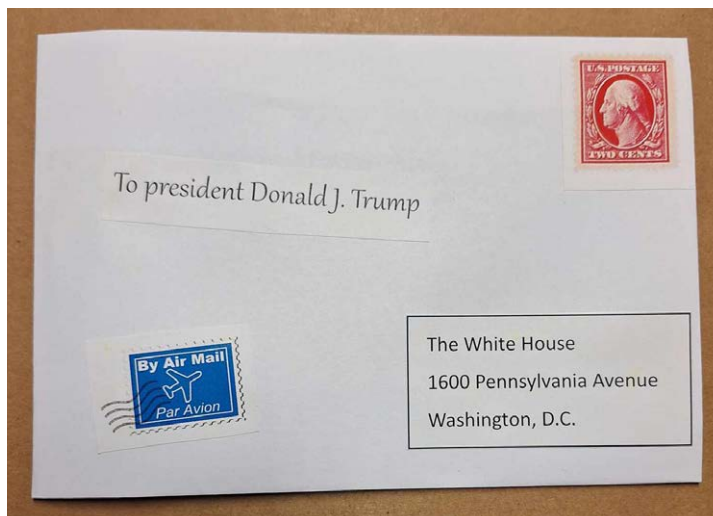
Van harte gefeliciteerd met uw verkiezingsoverwinning. U had deze keer niet eens een staatsgreep nodig! Nu u de machtigste positie ter wereld bekleedt, wil ik u voorstellen aan mijn eigen prachtige landje, België. Ondanks dat we een oceaan van elkaar verwijderd zijn, lijken de VS en België erg op elkaar. We kennen dezelfde problemen en hebben genieën zoals u nodig om ze op te lossen.

U droomt van een muur om de Mexicanen buiten te houden, wij dromen van een muur om de Fransen buiten te houden. Ze bezetten al meer dan de helft van ons grondgebied. *It's true*. Tegenwoordig hoor je in het zuiden van België alleen nog maar Frans. We zullen de Fransen voor de muur doen betalen.

De migranten eten onze huisdieren op. *It's true*. We moeten onze honden en katten tegen hen beschermen. Daarom laten we de migranten op straat slapen en onze huisdieren binnen. *It's great, you'll love it*.

Wij hebben de grote **Gert Verhulst**. Je zal van hem houden. Hij is net als je rijke vrienden, maar dan alles

in één. Hij is een ondernemer zoals **Elon Musk**. Hij is een talkshowhost zoals **Joe Rogan**. Hij verwijst naar zwarte mensen met het n-woord zoals **J.D. Vance**. *He's a great guy*.

volledig over. Ze staan op het punt om zelfs de ZOO te nationaliseren. Als het zo verder gaat, moeten we binnenkort zware importtarieven leggen op producten uit Antwerpen.

Onze media verspreiden nepnieuws als een virus. *It's huge*. Er is een tijdschrift, *Skamper* geloof ik, dat het zelfs niet meer probeert te verbergen. Het heeft rubrieken genaamd 'Fakebook' en 'De Fabeltjeskrant' waarin het ongegeneerd leugens verspreidt. De universiteit zou beter een van uw vertrouwelingen aanduiden als hoofdredacteur en de rest van het boeltje ontslaan.

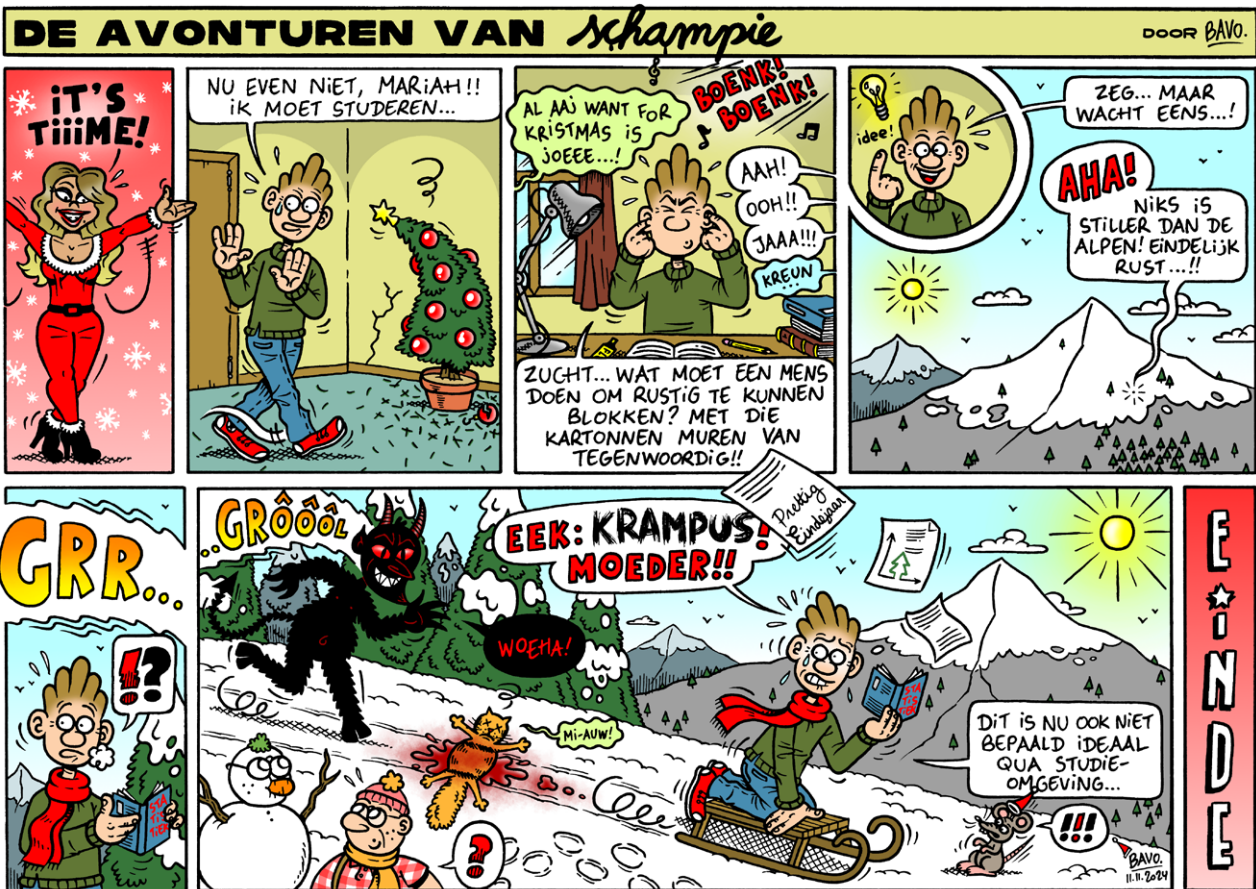
Misschien wilt u wel naar België verhuizen. Onze gevangenen zitten zo vol, dat we niet langer veroordeelde criminelen zoals u kunnen opsluiten. *It's great, you're welcome*. Moge de vriendschap tussen de VS en België een stempeel drukken op de geschiedenis. Over vier jaar, wanneer u uw termijn niet meer kunt verlengen, kan u zich misschien kandidaat stellen voor het presidentschap in België. Onze mensen hebben u nodig.

May God bless you and the United States of America.

“

We zullen de Fransen voor de muur doen betalen

We weten dat de presidentsverkiezingen in 2020 gestolen werden. U had vervalste verkiezingen in de VS, wij hadden vervalste verkiezingen in Ninove. Niet alleen daar liepen de gemeenteraadsverkiezingen bijna fout. U heeft last van **Kim Jong-un**, onze grote leider **Bart De Wever** heeft last van **Kim Jong Joske**. De communisten nemen onze hoofdstad Antwerpen

fakebook

Klimaat 'probleem' opgelost!

♥ Like 💬 Comment ➦ Share

Het klimaatdebat is jammer genoeg gekaapt door vingerwijzende groentjes en vetbetaalde eurocraten. Al hun snode plannen en diktaten zijn ook nog eens nefast voor onze economie!!!! Toen ik gisteren naar het werk reed (ja, reed, SHOOT ME WOKIES) kwam ik op een geniaal idee. We hebben toch geen nood meer aan die hippy bullshit zoals liefde voor mama aardkloot en zuinigheid, dat gedoe wilt ons terug holbewoners maken. neen, we moeten gewoon wachten totdat de markt zich aanpast!!!! Rondom mij op de gigantische parking van mijn bedrijf zag ik allemaal teslas staan, en over de middagpauze bleek dat @jan (topcollega!) al de vijfde collega was met een warmte-

pomp thuis. Dus zorg gewoon dat we lekker kunnen blijven verderkopen om de economie te boosten, en dan zal dat klimaatprobleem wel opgelost geraken. Neem nu bijvoorbeeld die tesla's, die zijn al groen. MAAR die mijnen voor batterijen waarschijnlijk niet. Antwoord: MILIEUVRIENDELIJKE KOLTANMIJNEN. Die kinderarbeid versterkt toch de werklust en discipline bij die klein mannen (en meisjes, ik discrimineer nie eh) En al wat we uitgestoten hebben, kunnen we terug opvangen. Die carbon ketchup technologie daar zal dat wel regelen. Onderzoek daarond staat al jaren op het punt een doorbraak te maken, dus zal vroeg of laat wel gebeuren.

*Student?
15 euro!*

23.01.2025
tot en met
01.02.2025

📍 schouwburg
www.ntgent.be

No Yogurt for the Dead

Histoire(s) du Théâtre VI

Tiago Rodrigues / NTGent